

RAAD

VOOR DE MEDEDINGING

Eerste activiteitenverslag

1993 - 1994

Secretariaat van de Raad voor de Mededinging
Ministerie van Economische Zaken
Administratie van de Handel
J.A. De Motstraat, 24-26
B - 1040 Brussel

Tel.: 02/ 233 61 11
Fax: 02/ 230 30 18

INLEIDING

De wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging die in werking getreden is op 1 april 1993, heeft de wet van 27 mei 1960 tot bescherming tegen het misbruik van economische machtspositie afgeschaft en heeft België, op het vlak van de mededingingspolitiek, bedacht met een wetgeving die zich in ruime mate baseert op de regels en beginselen die bestaan in het gemeenschapsrecht.

Door zulke bepalingen aan te nemen en door de tot toepassing ervan aangewezen overheden uit te nodigen om ze te interpreteren in het licht van de rechtspraak van de gemeenschapsinstanties¹, draagt de Belgische wetgever bij tot de spontane harmonisatie van de nationale wetten betreffende de mededinging. Deze harmonisatie zou in de toekomst min of meer moeten leiden tot een ruime zone waarin de gedragingen van de ondernemingen zouden worden beoordeeld op basis van gemeenschappelijke principes, zoals de Commissie van de Europese Gemeenschap onderstreept heeft in haar laatste rapport, hierbij het Belgische voorbeeld citerend².

De belangrijke hervorming die in België werd doorgevoerd door de goedkeuring van de wet van 5 augustus 1991 geeft tevens de wil weer om de mededinging een belangrijke plaats te verzekeren in de werking van onze markten.

Deze wil komt eveneens tot uiting in de wijziging van de prijsreglementering ten gevolge van het in werking treden van de wet van 5 augustus 1991. Volgens het M.B. van 20 april 1993³ is de vrijheid der prijzen voortaan de algemene regel, daar het voorlopig stelsel van de prijsverhogingen slechts van toepassing is in bepaalde sectoren omwille van hun specifiek karakter.

De vrijmaking van voordien "afgeschermd" of monopolistische sectoren toont eveneens de toenemende belangrijkheid aan van het bestaan van voldoende concurrentiële druk.

Er hoeft allicht niet aan herinnerd te worden dat noch de handelingen van de ondernemingen met een machtspositie, noch de concentraties, op zich illegaal of nadelig zijn en dat bepaalde onderling afgestemde feitelijke gedragingen kunnen genieten van een vrijstelling. De concentratiebewegingen en de samenwerking tussen ondernemingen kunnen inderdaad bijdragen tot het dynamisme van de markt. Zij kunnen haar tevens ten goede komen in de mate waarin zij de verbetering van de kwaliteit van de produkten vergemakkelijken, het technologisch onderzoek bevorderen, het optreden van ondernemingen op nieuwe markten aanmoedigen, een vermindering van de kosten met zich meebrengen en de tewerkstelling bevorderen.

---

¹Memorie van toelichting, blz. 5. Parl. St., Kamer 1282/1 (1989-90).

²XXIIIe Rapport van de Commissie voor de mededingingspolitiek - 1993 - blz. 39 n° 81.

³B.S. 28 april 1993.

Overeenkomstig de beginselen van het gemeenschapsrecht worden de onderling afgestemde feitelijke gedragingen, de handelingen van de ondernemingen met een machtspositie en de concentraties tussen ondernemingen slechts verboden door de wet van 5 augustus 1991 wanneer zij tot gevolg hebben of kunnen hebben dat de daadwerkelijke mededinging op de Belgische markt of een wezenlijk deel daarvan belemmerd wordt.

De wet van 5 augustus 1991 heeft een nieuwe instelling opgericht, m.n. de Raad voor de Mededinging, waarvan de voornaamste taak bestaat in "het toezien op de bescherming en op de bevordering van de daadwerkelijke mededinging op de markten"⁴, door het beteugelen of het verbieden van economische gedragingen of machtsposities die de mededinging op een daadwerkelijke wijze (kunnen) vervalsen of zelfs uitsluiten.

De Raad voor de Mededinging werd opgericht op 5 mei 1993 door de Heer Melchior WATHELET, Vice-Eerste Minister, Minister van Justitie en van Economische Zaken.

De Raad werd opgericht door artikel 16 van de wet van 5 augustus 1991 die in werking is getreden op 1 april 1993. De Raad werd tot 21 april 1994 voorgezeten door Mevrouw A. SPIRITUS en is nu samengesteld als volgt⁵:

Voorzitter

Mevr. SCHURMANS, Christine, rechter bij de rechtbank van koophandel te Brussel.

Vice-Voorzitter

M. DAUCHOT, Bernard, substituut van de Procureur des Konings bij de rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

Leden

Leden gekozen onder de magistraten van de gerechtelijke orde:

- M. HANDSCHOEWERKER, Michel, voorzitter van de rechtbank van koophandel te Veurne en te Ieper;
- M. HUYGHE, Marc, rechter bij de rechtbank van koophandel te Antwerpen en te Mechelen;
- Mevr. NYSSSEN, Geneviève, rechter bij de rechtbank van koophandel te Eupen-Verviers;
- M. VAN WUYTSWINKEL, Michel, raadsheer bij het hof van beroep te Bergen;

Leden gekozen met het oog op hun deskundigheid in mededingingszaken:

- M. CORNEROTTE, André, voormalig raadgever van de F.G.T.B.;
- M. DE PELSMACKER, Patrick, hoogleraar aan het R.U.C.A.;
- M. EECKMAN, Paul, emeritus gewoon hoogleraar aan de U.I.A.;
- M. PAPPALARDO, Aurelio, advocaat (lid van de Italiaanse balie), buitengewoon hoogleraar aan de universiteit van Luik;
- M. REMICHE, Bernard, advocaat, hoogleraar aan de U.C.L.;
- M. VAN CAYSEELE, Patrick, hoogleraar aan de K.U.L.;

De Raad bestaat daarenboven uit twaalf plaatsvervangers:

Plaatsvervangers gekozen onder de magistraten van de gerechtelijke Orde:

- M. DE GROOTE, Rudolf, rechter bij de rechtbank van koophandel te Antwerpen;

---

⁴Memorie van toelichting, p. 5.

⁵K.B. van 21 april 1993 (B.S., 28.04.1993), gewijzigd door het K.B. van 28 april 1994 (B.S. 20.08.1994) e n K.B. van 5 juli 1994 (B.S. 20.08.1994).

- Mevr. GADEYNE, Sabine, rechter bij de rechtbank van koophandel te Brussel;
- M. GILLARDIN, Jean, rechter bij de rechtbank van koophandel te Charleroi;
- Mevr. GREGOIRE, Marie-Claude, Voorzitter van de rechtbank van koophandel te Bergen;
- M. TROISFONTAINES, Paul, Voorzitter van de rechtbank van koophandel te Verviers;
- M. VANHELMONT, Prosper, Voorzitter van de rechtbank van koophandel te Hasselt;

Leden aangewezen op grond van hun bevoegdheid in mededingingszaken:

- M. CUYVERS, Ludo, hoogleraar aan de U.I.A.;
- M. DABIN, Léon, emeritus gewoon hoogleraar aan de universiteit van Luik;
- M. FLAMEE, Michel, advocaat, hoogleraar aan de V.U.B.;
- M. HENROTIN, Jean-Claude, adjunct-adviseur bij het Ministerie van het Waalse Gewest.
- M. VAN IMPE, Herman, accountant en bedrijfsrevisor, docent VLEKHO en EHSAL;
- M. VAN UYTVANCK, Jean, ere-bedrijfsjurist;

De wetgever heeft de Raad voorzien van een volledige beslissingsbevoegdheid die hij uitoefent in volledige onafhankelijkheid, zij het onder het enige voorbehoud van controle door het hof van beroep van Brussel dat kennis neemt van de beroepen tegen de beslissingen van de Raad. De Raad beschikt daarenboven over een reeks van juridische instrumenten die voldoende gevarieerd zijn ten einde hem het vereiste gezag te verzekeren voor de realisatie van zijn opdracht, alsmede, in het licht van de na te streven doeleinden, hem de geschikte aktiemiddelen te waarborgen.

Men kan ongetwijfeld niet genoeg de nadruk leggen op de aard van de opdracht die toevertrouwd werd aan de Raad voor de Mededinging om zo enerzijds beter de plaats te begrijpen die hij inneemt onder de verschillende instellingen die belast zijn met de toepassing van het economisch recht⁶ en anderzijds om zoveel mogelijk misverstanden te voorkomen die allicht aan de basis liggen van sommige discussies⁷ met betrekking tot de vraag naar de noodzaak om deze nieuwe instelling te handhaven als een instelling waaraan een rechtsprekende bevoegdheid werd toevertrouwd.

De Raad voor de Mededinging heeft slechts als taak om door middel van beslissingen tussen te komen indien de werking van een markt wordt verstoord of gevaar loopt hetzij door overeenkomsten, hetzij door het gedrag van ondernemingen die een machtspositie innemen, of door concentraties. Zijn optreden is slechts gerechtvaardigd in zoverre het nodig is om restrictieve mededingingspraktijken te voorkomen of te beteugelen. Dit verklaart ondermeer dat de Raad over de bevoegdheid beschikt om in zijn beslissingen voorwaarden en verplichtingen op te leggen.

Er weze opgemerkt dat de tussenkomst van de Raad zich situeert op het vlak van het economisch publiek recht. Zijn beslissingen steunen in elk afzonderlijk geval op een onderzoek van de betrokken markt met het oog op het bepalen van de impact op de machtsstructuren van

---

⁶zie in verband hiermee het rapport opgesteld in naam van de Commissie voor het Bedrijfsleven en het Wetenschapsbeleid, Parl. St., Kamer, zitting 1990-1991, n° 1282/6 - 89/90 p. 17.: "Inzake de door het lid voorgestelde bevoegdheden voor de (Voorzitter van) de Rechtbank van Koophandel, wijst de Vice-Eerste Minister op een fundamenteel onderscheid: de rechter vonnist in een geschil tussen twee partijen, terwijl het hier niet om dergelijke geschillen gaat. Er moet uitspraak gedaan worden in een zeer bijzondere en complexe materie uit het economisch recht, die het voorwerp moet uitmaken van een beoordeling door gespecialiseerde rechters, die bijgestaan worden door personen die bijzonder goed op de hoogte zijn inzake gedragingen en structuren in het domein van de mededinging. De oprichting van een specifiek orgaan is bijgevolg onontbeerlijk; dergelijk specifiek orgaan bestaat tevens in het buitenland en in de hoedanigheid van de Europese Commissie".

⁷ "Le conseil de la concurrence: premier bilan et perspectives", J.T., 1994, p.458.

de gedragingen van de verschillende marktdeelnemers, van de concentratiebewegingen of van de samenwerking tussen de betrokken ondernemingen.

Zowel de aard van de opdracht van de Raad die bestaat in het toezicht op de correcte toepassing van het mededingingsrecht op de bevordering en de handhaving van een daadwerkelijke mededinging, als de specifieke benadering die zulks impliceert, verklaren de aanwezigheid van zijn samenstellende leden die gekozen werden omwille van hun deskundigheid inzake mededingingsaangelegenheden.

De opdracht van de Raad heeft geen betrekking op geschillen betreffende handelingen of gedragingen van ondernemingen die geen invloed hebben op de structuur of op de werking van de markt waarop de in het geschil betrokken ondernemingen optreden. Deze geschillen moeten voor de gewone rechtbanken beslecht worden. Daarentegen kan de Raad tussenkomen op alle markten ongeacht de aard van hun deelnemers, alsmede op alle sectoren, zelfs diegenen die onderworpen zijn aan een controle van het "prudentiële" type.

De doelstellingen van elke wetgeving tot bescherming van de economische mededinging gaan anderzijds gepaard met specifieke regels die duidelijk afwijken van het gerechtelijk privaatrecht, namelijk voor wat betreft de inleiding en de behandeling van de zaken, alsmede met betrekking tot het leiden van het proces dat alsdusdanig niet overgelaten wordt aan de betrokken ondernemingen.

Het optreden van de Raad vertoont andere bijzonderheden, enerzijds als gevolg van het feit dat het mededingingsrecht een politiek-economisch instrument is, en anderzijds omwille van het feit dat de regels die het bevat, niet kunnen toegepast worden zonder rekening te houden met de gevoerde economische politiek op het nationaal en het gemeenschapsniveau, alsmede met de prioriteiten die er vastgesteld worden.

De Raad moet zijn onderzoeksterrein bijgevolg uitbreiden om erop toe te zien dat zijn optreden plaatsgrijpt binnen een ruimere politieke context en bijdraagt tot de verwezenlijking van de vastgelegde prioriteiten en, in het voorkomend geval, tot doelstellingen die belangrijker zijn dan deze die louter betrekking hebben op het bereiken van een daadwerkelijke mededinging op de markten. De wet spoort de Raad uitdrukkelijk aan om, zowel op het vlak van de overeenkomsten als op het vlak van de concentraties, te zoeken naar oplossingen die een juist evenwicht mogelijk maken tussen het behoud van de daadwerkelijke mededinging op de markten enerzijds en de overige doelstellingen anderzijds, zoals de verbetering van de produktie of van de distributie, de verbetering van de economische en technische vooruitgang, alsmede de bevordering van de concurrentiekracht van de kleine en middelgrote ondernemingen en het belang van de consumenten.

Het opnemen van regels die de daadwerkelijke mededinging in de economische verhoudingen bevorderen, vormt dus op zich geen hindernis bij de handhaving of de goedkeuring van de reglementaire maatregelen die noodzakelijk zijn omwille van bijvoorbeeld het universeel karakter van bepaalde diensten van algemeen belang welke desalniettemin onderworpen zijn aan de mededinging, zoals de telecommunicatie of de post.

De belangrijkheid van de onderzoeks- en beoordelingstaak van de Raad werd erkend door de wetgever die de Raad een algemene adviesbevoegdheid toekende met betrekking tot "de

vraagstukken van algemeen mededingingsbeleid"⁸. De wetgever heeft tevens voorzien dat de Raad verplicht moet worden geraadpleegd over elk voorstel van Ministerieel Besluit tot vrijstelling van bepaalde categorieën van overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen⁹ of van Koninklijke Besluiten tot verhogingen van de controledrempels op het vlak van de concentraties¹⁰. De wetgever heeft daarnaast voorzien dat de Raad, twee jaar na het in werking treden van de wet, moet overgaan tot een evaluatie van de drempels.¹¹

De Raad kan aldus aan de overheid en de wetgever raadgevingen verstrekken omtrent de pertinentie van bepaalde maatregelen ten aanzien van het mededingingsbeleid.

Deze adviesbevoegdheid van de Raad kan echter niet gescheiden worden van zijn rechtsprekende bevoegdheid.

Inderdaad, aan de ene kant is het op de eerste plaats uit het onderzoek van de concrete dossiers dat de Raad zijn analyserend inzicht ontleent en een betere kennis van de markten verwerft. Aan de andere kant is de Raad in staat om, door zijn bijdrage aan de vaststelling van een algemeen mededingingsbeleid via zijn beslissingen, te waken over de verwezenlijking van de nagestreefde doelstellingen.

De door de wetgever aan de Raad toegekende opdracht vertoont een drievoudig aspect: een correctief aspect, voortspuitend uit de tussenkomsten van de Raad die het herstel beogen van de goede werking van de mededinging op de markten; een ontradend aspect, verbonden aan de politiek die de Raad moet ontwikkelen inzake sancties; en tenslotte een preventief aspect dat verbonden is aan de tussenkomsten van de Raad die tot doel hebben te vermijden dat de mededinging op de markt op een daadwerkelijke wijze wordt belemmerd.

Dit eerste verslag over de toepassing van de wet van 5 augustus 1991 dat de Raad overeenkomstig artikel 19, §5 voorlegt aan de Minister van Economische Zaken en dat bestemd is voor de wetgevende Kamers, behandelt, zonder volledig te willen zijn, de aangelegenheden waarop de Raad meent de nadruk te moeten leggen op het einde van zijn eerste zeventien aktiviteitsmaanden¹².

Een deel van dit verslag is gewijd aan bepaalde kwesties van institutionele aard in de mate dat deze een gevolg hebben op de afwikkeling van de procedure of op de werking van de Raad. Ofschoon het niet toekomt aan de Raad om de verdiensten of de nadelen met betrekking tot de keuze van de wetgever op het institutioneel vlak te evalueren, kan de Raad wel rekening

---

⁸artikel 16, §2 van de wet.

⁹artikel 28 van de wet.

¹⁰artikel 11, §1 van de wet.

¹¹artikel 19, §6 van de wet.

¹²hetzij van 5 mei 1993 tot 30 september 1994.

Het eerste jaarlijks verslag had moeten slaan op de periode gaande van 4 mei 1993 tot 31 december 1993. Gezien het relatief beperkt aantal beslissingen, heeft de Raad geoordeeld dat het verkieslijk was om een langere periode te bestrijken, hetzij tot 30 september 1994. Het tweede verslag zal een periode bestrijken gaande van 1 oktober 1994 tot 31 december 1995. De volgende verslagen zullen aldus elk een burgerlijk jaar bestrijken.

houden met de gevolgen van die keuzes op de procedurele aspecten en de resultaten van zijn overwegingen in zijn jaarlijks verslag meedelen.

Onder de materies die behandeld zullen worden, bevinden zich het aanhangig maken van zaken voor de Raad, de rol die aan de Belgische overheid in de loop van de procedure toegekend werd, de respectieve tussenkomst van het Hof van Beroep te Brussel en van de Raad in geval van prejudiciële vraag, de bescherming van zakengeheimen, de weerslag van de afwikkeling van de procedure voor de Dienst voor de Mededinging op de beslissingsmacht van de Raad inzake concentraties.

Het aantal zaken met betrekking tot de restrictieve mededingingspraktijken in de zin van de bepalingen van Hoofdstuk II, eerste afdeling van de wet, die het voorwerp uitmaken van een verslag van de Dienst voor de Mededinging aan de Raad voor de Mededinging, was tijdens de onderzochte periode uiterst beperkt. Het grootste deel van dit verslag dat gewijd is aan de ontleding van de beslissingen van de Raad, heeft dus betrekking op de toepassing van de bepalingen van Hoofdstuk II, tweede afdeling, met betrekking tot de concentraties.

Dit eerste verslag aan de wetgevende Kamers richt zich eveneens tot de andere publieke overheden, tot de ondernemingen, tot de sociale gesprekspartners, tot alle instellingen die belast zijn met het vaststellen van de doeleinden van het mededingingsbeleid en tot hen die belast zijn met de toepassing van het economisch recht.

Dat het moge bijdragen tot een grotere bewustwording van het economisch belang van de daadwerkelijke toepassing van de nieuwe regels en tot de aanpassing van de gedragingen van de marktdeelnemers aan regels die vooral hen tot voordeel strekken.

DEEL EEN. - BALANS VAN DE EERSTE ACTIVITEITENPERIODE VAN DE RAAD.

1. Tussen zijn aanstelling op 5 mei 1993 en 30 september 1994 heeft de Raad uitspraak gedaan in 62 zaken, die te verdelen zijn als volgt:

Tabel I.

Concentraties	
- verzoeken tot voorafgaande goedkeuring	55
Overeenkomsten - Akkoorden - Onderling afgestemde gedragingen	
- klachten	1
- verzoek tot negatieve verklaring of tot individuele vrijstelling	1
- verzoek tot voorlopige maatregelen	<u>5</u>
	62

De volgende tabel geeft het aantal zaken weer die het voorwerp hebben uitgemaakt van een verslag van de Dienst aan de Raad:

Tabel II.

Concentraties	
- verzoeken tot voorafgaande goedkeuring	60
Overeenkomsten - Akkoorden - Onderling afgestemde gedragingen	
- klachten	3
- verzoek tot negatieve verklaring of tot individuele vrijstelling	1
- verzoek tot voorlopige maatregelen	<u>5</u>
	69

De derde tabel geeft het totale aantal zaken weer die ingeleid werden op basis van de wet van 5 augustus 1991¹³ op 30 september 1994:

Tabel III.

Concentraties	
- verzoeken tot voorafgaande goedkeuring	61
Overeenkomsten - Akkoorden - Onderling afgestemde gedragingen	
- verzoek tot negatieve verklaring of tot individuele vrijstelling	11
- verzoek tot voorlopige maatregelen	5
- klachten (waarvan één werd ingetrokken)	28
- verzoek tot onderzoek uitgaande van de Raad	3
- verzoek tot onderzoek uitgaande van de Minister ¹⁴	<u>2</u>
	110

---

¹³Zie m.b.t. het aanhangig maken van de zaken voor de Raad, Hoofdstuk I van Deel III van dit verslag.

¹⁴Deze hebben betrekking op zaken die geïntroduceerd zijn geworden op basis van de wet van 27 mei 1960 tot bescherming tegen het economische machtsmisbruik.

2. Het zeer gering aantal beslissingen van de Raad betreffende zaken andere dan deze die betrekking hebben op concentraties, getuigt van een gebrek aan middelen die ter beschikking gesteld worden van de Dienst voor de Mededinging om zijn opdracht te vervullen, en toont aan hoezeer de Raad afhangt van de efficiëntie waarmee de Dienst zijn onderzoeken volbrengt.

Deze aangelegenheid heeft het voorwerp uitgemaakt van een advies aan de Minister van Economische Zaken dat de Raad unaniem heeft goedgekeurd tijdens zijn zitting van 26 april 1994. Er dient vastgesteld te worden dat de nodige maatregelen genomen werden om het organiek kader van de Dienst voor de Mededinging te bepalen, ten einde de toegangsvoorwaarden vast te leggen en de werking te verzekeren rekening houdend met de bijzondere noodzaak tot stabiliteit, specialisatie en continuïteit van de Dienst. Daarenboven wordt de aandacht van de Minister gevestigd op de gevolgen van deze situatie.

Het gebrek aan middelen die ter beschikking gesteld worden van de organen die de wet van 5 augustus 1991 heeft gecreëerd, leidt noodzakelijkerwijze tot een gedeeltelijke toepassing van de nieuwe wetgeving. Deze situatie heeft aanleiding gegeven tot bepaalde kritieken vanuit de hoek van waarnemers of van klagers en heeft zelfs twijfels doen ontstaan omtrent de wil van de uitvoerende macht om hierop te antwoorden door middel van maatregelen die aangepast zijn aan het ambitieus karakter van de nieuwe wetgeving. Het is algemeen bekend dat de aangenomen regels met het oog op het beschermen van de economische mededinging, slechts gevolgen kunnen hebben indien zij daadwerkelijk toegepast worden.

3. De Raad voor de Mededinging heeft, als nieuwe instelling, nog niet de adviesbevoegdheid overeenkomstig artikel 16 van de wet uitgeoefend inzake de algemene politieke mededingingsproblemen, noch is hij in staat geweest om ten volle alle initiatieven te nemen in geval van de aanwezigheid van ernstige aanwijzingen van mededingingsbelemmeringen op bepaalde markten bij het in gebreke blijven van de marktdeelnemers of ingeval van inertie van de Dienst voor de Mededinging.

Het feit dat geen enkel lid van de Raad de nodige tijd kan besteden aan de toepassing van de wet, ondergraaft op een ernstige wijze de opdracht die aan de Raad toevertrouwd werd om de mededinging in stand te houden en te bevorderen.

Er kan herinnerd worden aan het feit dat in de loop van de parlementaire werken van de nieuwe wetgeving, de verslaggever van de Commissie voor het Bedrijfsleven en het Wetenschapsbeleid, de Heer DE CLERCK, vaststelde dat de wet van 27 mei 1960 tot bescherming tegen het misbruik van economische machtspositie zijn rol niet geheel kon spelen, hetgeen grotendeels te wijten was aan het feit dat de leden van de Raad voor Economische Geschillen hun functie binnen dit orgaan slechts naast hun hoofdactiviteit uitoefenden¹⁵.

De wet van 5 augustus 1991 is er evenwel niet van uitgegaan dat de voorzitter en de vicevoorzitter van de Raad hun functies voltijds dienen uit te oefenen zoals de wetgeving en reglementering van andere landen van de Europese Unie voor dezelfde functies hebben voorzien.

Tijdens zijn plenaire zitting van 6 september 1994, heeft de Raad unaniem een advies goedgekeurd, gericht aan de Minister van Economische Zaken, om hem de noodzaak mee te

---

¹⁵Parl.St., Kamer nr. 1282/6 - 89/90 - blz.4.

delen van een wijziging van het statuut van de voorzitter en de vice-voorzitter van de Raad opdat zij hun functie voltijds zouden kunnen waarnemen, en niet - zoals dit het geval is sinds het in werking treden van de wet -, voor zover het uitoefenen van hun functie als magistraat hen daartoe de mogelijkheid biedt, of ten nadele van laatstgenoemd ambt. De functie van voorzitter van de Raad is overigens, volgens een considerans bij het K.B. van 28 april 1991 houdende het ontslag en de benoeming van de voorzitter en de benoeming van de vice-voorzitter van de Raad voor de Mededinging, "complementair" aan deze die hij inneemt in de gerechtelijke orde "en mag deze niet worden uitgeoefend ten koste van deze laatste".

De wetgever heeft inderdaad een groot aantal belangrijke taken toevertrouwd aan de voorzitter van de Raad waarvan de verwezenlijking geen vertraging duldt.

In de loop van het onderzoek van de zaken door de Dienst behoort het de voorzitter om de mandaten, voorzien in artikel 23, af te leveren aan de ambtenaren van de Dienst voor de Mededinging die bevoegd zijn om de inbreuken op de wet te onderzoeken en vast te stellen. De voorzitter dient tevens in de loop van het onderzoek en op verzoek van de Dienst, bij een met redenen omklede beslissing, de ondernemingen ertoe te verplichten om aan de Dienst de inlichtingen mee te delen waaromtrent deze laatste vruchteloos verzocht.

Na ontvangst van het verslag van de Dienst, komt het de voorzitter toe om zich in elke zaak, bij toepassing van artikel 27, §1, uit te spreken over het vertrouwelijk karakter van bepaalde elementen van het dossier. Bij de publikatie van een beslissing, moet hij er ook op toezien dat de zakengeheimen niet geschonden worden.

Hij moet zich, in toepassing van artikel 35 van de wet, onverwijld uitspreken over de verzoeken tot voorlopige maatregelen.

De voorzitter van de Raad moet eveneens de dienstregeling van de Raad opstellen, toezien op de samenstelling van de kamers bij de behandeling van elke zaak afzonderlijk, de naleving verzekeren van de beslissingstermijnen in concentratiezaken, de aanbevelingen of de voorstellen van de Raad voorbereiden, de coherentie van de rechtspraak van de Raad aanmoedigen, de tendensen m.b.t. de rechtspraak afleiden met het oog op de opstelling van het jaarlijks verslag voor de wetgevende Kamers, zorgen voor een gezonde geest van samenwerking tussen de Raad voor de Mededinging en de Dienst voor de Mededinging, relaties met andere instanties creëren of onderhouden en de openheid van de Raad verzekeren naar de ondernemingen toe.

4. Bovendien meent de Raad dat zijn opdracht, hem verplicht om deel te nemen aan het onderzoek binnen de internationale gemeenschap over het mededingingsrecht en de mededingingspolitiek, de onderzoeksmethodes van de markt en de gedragingen van haar deelnemers, en om, in navolging van de andere nationale mededingingsoverheden, geregelde contacten te onderhouden met communautaire instellingen en met de internationale organisaties. Zulke relaties zijn onmisbaar met het oog op de samenhang met de oplossingen die aangenomen worden door de verschillende overheden die zich moeten laten inspireren door dezelfde beginselen, alsmede met het oog op de uitwisseling van gegevens over de ontwikkeling van het mededingingsbeleid op de verschillende niveaus.

Om redenen waarnaar hoger werd verwezen, is de Raad voor de Mededinging tot nu niet in staat geweest om zich aan te sluiten bij de werkzaamheden van de Europese Commissie, o.m. betreffende de wijziging van Verordening nr. 4064/89 met betrekking tot de controle van

concentratie-operaties tussen bedrijven, of met betrekking tot de decentralisatie van de toepassing van het communautair mededingingsrecht ten bate van de nationale overheden. Hij heeft ook niet kunnen deelnemen aan de werken georganiseerd binnen de O.E.S.O. of de U.N.C.T.A.D. betreffende de mededingingspolitiek.

De Raad heeft bovendien vastgesteld dat er belangrijke bezwaren bestaan omtrent de opportuniteit van zijn vertegenwoordiging binnen de commissies, de werkgroepen en de verschillende comités die ingesteld werden bij de communautaire en internationale instellingen. Daaromtrent heeft de Minister van Economische Zaken gesteld dat de rol die toegewezen werd aan de Raad, niet impliceert dat hij in dit kader iemand, zelfs ten titel van waarnemer, afvaardigt.

De Raad ontvangt rechtstreeks van de communautaire- of internationale instellingen de ontwerpen van verslagen omtrent de lopende werkzaamheden waarin ook de stellingen die uitgedrukt werden door de nationale afvaardigingen, worden samengevat. De Raad spant zich in om met voornoemde instellingen geregelde relaties te onderhouden.

DEEL TWEE. - ORGANEN OPGERICHT DOOR DE WET VAN 5 AUGUSTUS 1991.

Hoofdstuk I. De Raad voor de Mededinging.

A. Opdracht van de Raad voor de Mededinging.

De Raad voor de Mededinging die opgericht werd door artikel 16 van de wet van 5 augustus 1991 en die belast is met het toezicht op de instandhouding en de bevordering van de daadwerkelijke mededinging op de markten, beschikt over een beslissingsbevoegdheid, de bevoegdheid om voorstellen te formuleren en een raadgevende bevoegdheid.

De Raad heeft de bevoegdheid om de **restrictieve mededingingspraktijken** zoals bepaald in artikel 2 en 3 van de wet van 5 augustus 1991, vast te stellen en te beteugelen, evenals daarover een verbod uit te spreken, na onderzoek van deze zaken door de Dienst en na ontvangst van zijn verslag.

De Raad kan ten aanzien van zulke praktijken gevat worden door ondernemingen of door beroepsverenigingen, door organismen of instellingen die belast zijn met de controle of het toezicht op een economische sector, door de Minister van Economische Zaken en door de Dienst voor de Mededinging.

De Raad kan eveneens een onderzoek vragen aan de Dienst wanneer ernstige aanwijzingen zulks rechtvaardigen. Zulksdanig initiatief staat gelijk met het ambtshalve optreden van de Raad daar de Dienst niet kan overgaan tot de seponering van een dossier.

De mogelijkheid van de Raad om een dossier onder bepaalde voorwaarden, voorzien in artikel 24, §1, te seponeren, laat anderzijds toe te voorkomen dat het optreden van de Dienst en zijn eigen optreden verlamd zou worden door klachten die hetzij manifest ongegrond zijn, hetzij niet vallen onder zijn bevoegdheid, zoals omschreven door de voorschriften van de wet van 5 augustus 1991.

Wanneer een zaak ten gronde onderzocht werd, kunnen verschillende soorten beslissingen genomen worden door de Raad na afloop van tegensprekelijke procedures.

Bij toepassing van artikel 31 kan de Raad vaststellen dat de betrokken partijen geen door de bepalingen van de artikels 2 en 3 verboden handelingen hebben gesteld, of anderzijds het bestaan van een restrictieve mededingingspraktijk vaststellen en er de staking van bevelen volgens de door hem voorgeschreven modaliteiten.

Hij kan ook op vraag van de betrokken ondernemingen of ondernemingsverenigingen vaststellen dat er voor hem geen aanleiding bestaat om, in functie van elementen waarvan hij kennis heeft, op te treden tegen een overeenkomst, een besluit of een onderling afgestemde feitelijke gedraging in de zin van artikel 2, §1 of artikel 3 (negatieve verklaringen).

Wat de overeenkomsten, de besluiten en de onderling afgestemde feitelijke gedragingen betreft, kan hij een vrijstelling toestaan krachtens artikel 2, §3.

De voorzitter kan, bij dringende noodzakelijkheid, met name in een situatie waarbij het gevaar bestaat dat schade toegebracht wordt aan het algemeen economisch belang of waarbij een ernstig, dadelijk en onherstelbaar nadeel veroorzaakt dreigt te worden aan de ondernemingen wiens belangen worden bedreigd door de restrictieve mededingingspraktijken, op vraag van de Minister of van de klager, voorlopige maatregelen nemen.

De Raad heeft anderzijds de bevoegdheid om, in het kader van de mededinging, de toelaatbaarheid van de **concentraties** van ondernemingen te onderzoeken die onderworpen zijn aan zijn voorlopige goedkeuring wanneer de in artikel 11, §1 van de wet vastgestelde controledrempels bereikt worden.

De **raadgevende bevoegdheden** die toegewezen werden aan de Raad voor de Mededinging zijn divers.

Bij toepassing van artikel 11, §2 van de wet, moet de Raad verplicht geraadpleegd worden bij elk ontwerp tot verhoging van de controledrempels in concentratieaangelegenheden.

Bij toepassing van artikel 28 kan hij, na ontvangst van het verslag van de Dienst voor de Mededinging en na raadpleging van de Commissie voor de Mededinging, aan de Minister voorstellen om, bij wege van Ministerieel Besluit, te verklaren dat artikel 2, §1 niet toepasselijk is op categorieën van overeenkomsten, besluiten en onderling afgestemde feitelijke gedragingen¹⁶.

Overeenkomstig artikel 19, §6 zal de Raad, twee jaar na het in werking treden van de wet, moeten overgaan tot een evaluatie van de drempels voorzien in artikel 5 en 11.

De Raad heeft bovendien omtrent vraagstukken van algemeen mededingingsbeleid, een algemene adviesbevoegdheid die hij uitoefent op eigen initiatief of op vraag van de Minister.

Tenslotte beschikt de Raad voor de Mededinging, volgens de bepalingen van artikel 53 van de wet, over de bevoegdheid om de artikels 85, §1 en 86 van het E.E.G.-verdrag toe te passen, zulks in navolging van de nationale instellingen van Duitsland, Frankrijk, Spanje, Portugal en Griekenland.

De wetgever heeft de Raad aldus juridische instrumenten ter beschikking gesteld die hem aktiemiddelen verzekeren, aangepast aan de omvang en aan de doelstellingen van zijn opdrachten en die hem zouden moeten toelaten om een, op het vlak van zijn werking, onbetwist orgaan te worden. De hindernissen die de Raad ontmoet bij de uitoefening van zijn opdracht werden reeds uiteengezet in het eerste deel van dit verslag.

B. Autonomie van de Raad.

De Raad voor de Mededinging is, luidens artikel 16 van de wet, een **administratief rechtscollege**¹⁷.

De onafhankelijkheid van de Raad wordt onderstreept door de toekenning aan de Raad van een volle beslissingsmacht die hij uitoefent zonder enige andere controle dan deze van het Hof van Beroep te Brussel dat kennis neemt van de beroepen tegen de beslissingen van de Raad.

De wetgever heeft ook wat de samenstelling van de Raad betreft, belangrijke waarborgen voorzien die verband houden met de duur van het mandaat en met het stelsel van onverenigbaarheden.

---

¹⁶De Dienst heeft in de loop van de onderzochte periode, nog geen verslag betreffende de vrijstellingen per categorie, aan de Raad overgemaakt.

¹⁷De term "**uitvoerend orgaan**" werd gebruikt in de Memorie van Toelichting van de wet, om te rechtvaardigen dat de voorzieningen tegen de beslissingen van de Raad gericht moeten worden tegen de Belgische Staat. 1282/1 - 89/90, blz. 34.

De Raad werd, ofschoon het een rechtscollege is, ingesteld bij het Ministerie van Economische Zaken overeenkomstig artikel 16 van de wet. Deze bepaling kan aanleiding geven tot een zekere verwarring over de aard van de Raad als een orgaan dat onafhankelijk is van de uitvoerende macht. De zittingen en de vergaderingen van de Raad vinden inderdaad plaats in de lokalen van het Ministerie van Economische Zaken die tot zijn beschikking werden gesteld. Het secretariaat wordt waargenomen door de Dienst voor de Mededinging die op het organiek vlak afhankelijk is van hetzelfde Ministerie. De Raad beschikt niet over een budgettaire autonomie. Deze situatie geeft aanleiding tot dubbelzinnigheden die de Raad wenst weg te werken bij elk van zijn tussenkomsten.

De Raad beschikt dus noch over een werkingsautonomie noch over een budgettaire onafhankelijkheid. Hij is volkomen afhankelijk van het Ministerie van Economische Zaken.

C. Opsplitsing in kamers en verdeling van de zaken.

Artikel 17, §5 van de wet stelt dat de Raad kan worden opgesplitst in kamers die uit een gelijk aantal leden worden samengesteld. Hetzelfde artikel bepaalt dat elke kamer voorgezeten wordt door een magistraat en ten minste uit drie leden bestaat.

Deze bepalingen sluiten de mogelijkheid uit om kamers te creëren die een verschillend aantal leden bevatten, en laten niet toe dat een kamer die kennis heeft over een zaak, deze doorzendt naar de Raad in plenaire zitting.

De ervaring heeft uitgewezen dat een soepel systeem wenselijk is teneinde eenvoudige zaken of zaken die een grote beslissingssnelheid vereisen, te kunnen toewijzen aan een kamer samengesteld uit drie leden, en de andere zaken aan een kamer samengesteld uit een hoger aantal leden, met de mogelijkheid om in moeilijke zaken op een of andere wijze de zaak terug te verzenden naar de Raad zetelend in verenigde kamers.

Het huishoudelijk reglement, opgesteld door de Raad in zijn plenaire zitting van 27 mei 1993 en goedgekeurd door het Koninklijk Besluit van 16 augustus 1993¹⁸, voorziet dat de Raad opgesplitst is in kamers die elk bestaat uit twee leden gekozen uit magistraten van de gerechtelijke orde, en uit twee leden gekozen op grond van hun deskundigheid in mededingingszaken.

Noch het aantal kamers, noch hun samenstelling werden vastgesteld bij Koninklijk Besluit. Die situatie, die op het eerste gezicht merkwaardig kan lijken, is te verklaren door de beslissingstermijnen die toegestaan werden aan de Raad in zaken die betrekking hebben op concentraties en die tot nu toe bijna het geheel van de zaken uitmaakten waarin een verslag van de Dienst aan de Raad ter kennis werd gebracht.

Voor elk van deze zaken, is de samenstelling van de kamer vastgesteld geworden door de voorzitter van de Raad, rekening houdend enerzijds met de proceduretaal, en anderzijds met de mogelijkheid of de onmogelijkheid van de leden om zich vrij te maken teneinde de nodige tijd aan de zaak te besteden.

---

¹⁸B.S. 19 oktober 1993.

Er moet gewezen worden op de grote moeilijkheden waarop het secretariaat van de Raad, dat in de praktijk belast is met de samenstelling van een kamer, is gestuit, en zulks omwille van de gevolgen die de onmogelijkheid om een kamer samen te stellen, kan hebben op de uitoefening van de beslissingsmacht van de Raad in concentratiezaken, aangezien de Raad bij gebrek aan een beslissing binnen de door artikel 33 vastgestelde termijn, geacht wordt een beslissing gegeven te hebben waarbij de concentratie toelaatbaar wordt geacht.

Wanneer een gelijkaardige situatie zich niet heeft voorgedaan tijdens de afgelopen periode, dan is het omdat de Raad gedurende de onderzochte periode, in de overgrote meerderheid van de behandelde zaken, een beroep heeft kunnen doen op plaatsvervangende leden van de Raad.

Deze moeilijkheden zouden in de toekomst vermeden kunnen worden als aan de voorzitter en aan de vice-voorzitter de mogelijkheid gegeven zou worden om hun functie binnen de Raad voltijds op te nemen.

D. Plenaire vergaderingen: beslissingen en aanbevelingen.

Tussen zijn installatie en eind september 1994, heeft de Raad veertien vergaderingen in plenaire zitting gehouden op 27 mei, 29 juni, 7 september, 5 oktober, 3 en 6 november 1993, 11 januari, 15 februari, 22 maart, 26 april, 17 mei, 16 juni, 6 en 20 september 1994. Er werd een gewoonte gecreëerd alle plaatsvervangende leden uit te nodigen om deel te nemen aan de plenaire vergaderingen van de Raad.

Tijdens de vergaderingen drukt elk lid zich uit in zijn eigen taal. De verslagen en de notulen van de vergaderingen worden opgesteld in het Nederlands en in het Frans door de voorzitter of de vice-voorzitter, aangezien de vertalingen noch door het secretariaat van de Raad, die geen tweetalige ambtenaren telt, noch door de administratieve diensten kunnen vervuld worden, hetzij omwille van de termijnen waarbinnen die vertalingen klaar dienen te zijn, hetzij omwille van het vertrouwelijk karakter van de verslagen en de notulen van de vergaderingen.

De agenda van de plenaire vergadering werd grotendeels vooraf bestudeerd door een beperkte groep. Aldus kon worden overgegaan tot de samenstelling van de werkgroepen voor het onderzoek van de beslissingen inzake concentratiezaken, voor het onderzoek van een voorstel tot verhoging van de controledrempels inzake concentratiezaken en hun evaluatie, voor het onderzoek van een ontwerp tot wijziging van het formulier CONC-C/C-1, voor de voorbereiding van het jaarlijks verslag, en voor de verschillende vragen waaronder deze die betrekking hebben op het aanhangig maken van zaken bij de Raad, de openbaarheid van de beraadslagingen en het seponeren van zaken. In de loop van de onderzochte periode hebben vijftien vergaderingen van de werkgroepen plaats gehad.

Het huishoudelijk reglement van de Raad bevat anderzijds geen voorschriften die betrekking hebben op verzoeken tot onderzoek die hij kan richten aan de Dienst krachtens artikel 23, §1, c), noch op de aanbevelingen of voorstellen die hij zou kunnen formuleren bij toepassing van de artikels 11, §2, 16, alinea 2, 19, §6 en 28, §1. Die leemtes moeten in de nabije toekomst worden opgevuld met bepalingen die voorzien in aanwezigheidsvoorwaarden en quorumvereisten, of door het nemen van zulke beslissingen door een meer beperkt comité dat zal samengesteld worden uit de voorzitter, de vice-voorzitter en een beperkt aantal leden teneinde een snelle besluitvorming toe te laten.

E. Verhouding met de Dienst voor de Mededinging.

De Dienst voor de Mededinging, die samengesteld is uit ambtenaren van het Ministerie van Economische Zaken, is op geen enkele wijze afhankelijk van de Raad.

De Dienst voor de mededinging is niet "in dienst" van de Raad.

De Raad kan zich in beginsel niet bemoeien met de manier waarop de Dienst zijn opdracht van onderzoek of opsporing van overtredingen leidt. Deze regel is echter geenszins absoluut, daar de wetgever geoordeeld heeft dat de tussenkomst van de Raad in de loop van het onderzoek, een waarborg was voor de ondernemingen. De ambtenaren van de Dienst moeten inderdaad houder zijn van een geschreven mandaat, afgeleverd door de voorzitter, of de daartoe door het huishoudelijk reglement aangewezen magistraat, dat nauwkeurig het voorwerp of het doel van hun opdracht omschrijft. De geldigheid van zulke mandaten is steeds beperkt in tijd.

Wanneer bovendien de ondernemingen de door de Dienst gevraagde inlichtingen niet verschaffen, kunnen deze tijdens het onderzoek slechts geëist worden door een gemotiveerde beslissing van de voorzitter van de Raad die aan de ondernemingen een termijn oplegt en die een dwangsom kan opleggen.

Noch in het ene, noch in het andere geval vindt de tussenkomst van de voorzitter automatisch plaats. Zij steunt op een onderzoek van de vraag die de Dienst hem richt, op grond van een dossier in de staat waarin het zich bevindt. De ambtenaar die er verantwoordelijk voor is wordt indien nodig gehoord.

Ofschoon hij dus geen uitdrukkelijke bevelen met betrekking tot het verloop van het onderzoek aan de Dienst kan geven, beschikt de voorzitter van de Raad echter wel over middelen om initiatieven die op één of andere wijze nadelig of overbodig zouden zijn, af te remmen.

Vermits hij niet de bevoegdheid heeft om aan de Dienst een termijn toe te staan om zijn onderzoek af te ronden¹⁹, is het de Raad onmogelijk om de zaken te bepalen die bij voorrang onderzocht zouden moeten worden. Noch kan de Raad de sectoren of gedragingen aanduiden die vanuit de optiek van de mededinging bij voorrang onderzocht moeten worden.

Aangezien hij vaak rechtstreeks aangesproken wordt door de ondernemingen of hun raadsman omtrent de lange duur van het onderzoek, heeft de voorzitter van de Raad navraag gedaan bij de Dienst naar de evolutie van de zaak. Zulks heeft geen aanleiding gegeven tot terughoudendheid vanwege de Dienst. De Raad zou ook in geval van langdurig stilzitten door de Dienst, de Minister van Economische Zaken die verantwoordelijk is voor de goede werking ervan, erover kunnen inlichten.

Er werden gedurende de verstreken periode enkele klachten, afkomstig van klagers of hun raadslieden, ontvangen die ongelukkigerwijze betrekking hadden op de duur van het onderzoek in zaken die geen betrekking hadden op concentraties van ondernemingen.

Anderzijds gebeurt het niet zelden dat de Dienst voor de Mededinging in de loop van zijn onderzoek van een zaak, een beroep doet op de Raad of op zijn voorzitter, zodat

---

¹⁹uitgezonderd de verzoeken tot voorlopige maatregelen en wanneer de Raad de tweede fase van de procedure inzake concentraties inleidt.

laatstgenoemden hem duidelijk zouden maken welke volgens hen de noodzakelijke vragen zijn die hij dient te onderzoeken vooraleer zijn onderzoek af te sluiten. Volgens de Raad, is deze handelswijze niet strijdig met de wet en dient ze zelfs te worden aangemoedigd.

Hoofdstuk II. De Dienst voor de Mededinging

A. Opdrachten.

De Dienst voor de Mededinging van het Ministerie van Economische Zaken is belast met het onderzoek en de vaststelling van de praktijken die beoogd worden in hoofdstuk II van de wet. Hij onderzoekt de ingeleide zaken op grond van de huidige wet en ziet toe op de uitvoering van de beslissingen die de Raad neemt. Hij is eveneens belast met het secretariaat van de Raad voor de Mededinging.

Volgens de bewoordingen van artikel 23, §3, worden de ambtenaren van de Dienst voor de Mededinging, die bevoegd zijn voor het onderzoeken van de inbreuken op de wet, in functie van dat doel aangewezen door de Minister van Economische Zaken. Deze aanwijzing werd vastgelegd door de Ministeriële Besluiten van 24 december 1993, van 13 januari 1994 en van 1 april 1994²⁰.

Buiten de opdrachten die hem werden toevertrouwd krachtens de wet van 5 augustus 1991, neemt de Dienst voor de Mededinging verschillende taken op zich.

Hij neemt namelijk deel aan de werkzaamheden, bij de Europese Unie, van de vijf comités²¹ en onderzoekt de voorontwerpen van beslissingen van de Commissie zoals weergegeven in artikel 10 van Verordening nr.17/62 van de Raad. Hij neemt deel aan de conferenties van deskundigen van de Lidstaten, en aan de werken van de groep "Economische vragen" die de verordeningen van de Raad inzake economische mededinging voorbereidt. Hij staat de controleurs van de E.E.G. bij. Hij is aanwezig bij de georganiseerde vergaderingen op het niveau van de O.E.S.O. (Comité van het mededingingsrecht en de mededingingspolitiek), van de U.N.C.T.A.D. (Deskundigencomités inzake de restrictieve mededingingspraktijken), en op Benelux-niveau (subcommissie voor de reglementering en de economische organisatie CIC/ROE).

De Dienst is daarenboven dikwijls belast met het opstellen van voorontwerpen van Koninklijk of Ministerieel Besluit, van antwoorden op parlementaire vragen of met de realisatie van informatiebrochures voor het publiek.

B. Samenstelling.

Het organiek kader van de Dienst voor de Mededinging is theoretisch het volgende²²:

---

²⁰B.S. van 28.04.1993 en 17.06.1994.

²¹Europese Raadgevende comités:

1. Overeenkomsten en machtsposities
2. Concentraties
3. Luchttransporten
4. Maritieme transporten
5. Transporten via de weg, het spoor en de waterlopen

²²M.B. van 29 maart 1993 dat het ministerieel besluit van 23 december 1969 wijzigt dat de werknemers van niveau I opsplijst per dienst, voorzien in het Koninklijk Besluit van 20 augustus 1969.

- 2 Adviseurs-hoofden van dienst;
- 4 Adjunct-adviseurs;
- 14 Bestuurssecretarissen.

Deze betrekkingen zijn evenwel nog niet allemaal bezet.

De Dienst is tegenwoordig als volgt samengesteld²³:

- 1 Adviseur-hoofd van dienst;
- 4 Adjunct-adviseurs, waarvan er 2 toegewezen werden aan het secretariaat van de Raad voor de Mededinging;
- 9 Bestuurssecretarissen, waarvan er 1 bestemd is voor het secretariaat van de Raad.

Onder deze personen, werden negen ambtenaren belast met het voorlopig onderzoek van de zaken die ingeleid werden op grond van de wet van 5 augustus 1991; vijf onder hen zijn statutaire ambtenaren, de vier anderen zijn contractuelen.

De ambtenaren toegewezen aan het Secretariaat van de Raad vervullen geen onderzoeksoopdracht.

Een bestuurssecretaris behandelt voltijds dossiers die behoren tot het communautair recht.

Sinds zijn instelling, heeft de samenstelling van de Dienst voor de Mededinging veelvuldige wijzigingen ondergaan.

Inderdaad, in de loop van de onderzochte periode en op verschillende tijdstippen, zijn tien ambtenaren toegetreden tot de Dienst, terwijl vijf hem verlaten hebben.

In het kader van de algemene herstructurering van het Ministerie van Economische Zaken, is de Dienst voor de Mededinging gefusioneerd met de Prijzendienst, om de Algemene Inspectie van de Prijzen en de Mededinging op te richten. (K.B. van 29 september 1994 wijzigt het Koninklijk Besluit van 21 juni 1993 houdende de aanwijzing van de dienst die volgens de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging "Dienst voor de Mededinging" genoemd werd).

Het kader voor de twee diensten bedraagt **theoretisch** 35 leden voor niveau I:

Die algemene inspectie bevat:

- 1 Inspecteur-Generaal;
- 3 Adviseurs-hoofden van dienst;
- 6 Adjunct-adviseurs;
- 24 Bestuurssecretarissen;
- 1 Vertaler.

Dit kader is echter niet geheel opgevuld.

---

²³situatie op 30 september 1994.

C. Verhouding Dienst voor de Mededinging - Ministerie van Economische Zaken.

Tijdens de parlementaire voorbereiding werd gepreciseerd dat de Dienst voor de Mededinging op het organiek vlak, een afdeling is van de reeds bestaande Administratie voor de Handel, die niet over eigen rechtspersoonlijkheid beschikt²⁴.

Zoals de Raad het reeds heeft benadrukt, hoort het hem niet toe om enig oordeel te formuleren over de door de wetgever op het institutioneel vlak genomen opties, maar wel om - in van zijn jaarlijks verslag en indien nodig -, de aandacht te vestigen op de gevolgen ervan.

De Minister van Economische Zaken zou onder een dubbele hoedanigheid aan de Dienst voor de Mededinging kunnen eisen informatie te verstrekken in verband met de opdracht die de wet heeft toevertrouwd aan de Dienst, met name deze om de zaken te onderzoeken en om de inbreuken op de wet vast te stellen.

Eenzijds komt het aan de Minister toe om een mededingingspolitiek te voeren met de middelen waarover hij beschikt, waaronder diegene die ter zijner beschikking werden gesteld door de wet van 5 augustus 1991.

Volgens de bepalingen van artikel 23, §1, c), kan de Minister aan de Dienst een onderzoek vragen wanneer ernstige aanwijzingen zulks rechtvaardigen.

Anderzijds is de Minister van Economische Zaken verantwoordelijk voor de Dienst voor de Mededinging en zijn ambtenaren die onder zijn hiërarchisch gezag staan. Hij dient toe te zien op de nauwlettendheid waarmee de Dienst zijn opdracht vervult.

In beide opzichten kan de Minister bij de Dienst informeren naar het aantal voorlopige onderzoeken in uitvoering, de markten op de welke zij zich afspelen, de sectoren welke daarbij betrokken zijn, en dat hij zich algemene studies en onderzoeken laat overhandigen die uitgevoerd werden door de Dienst of die in zijn bezit zijn²⁵.

Volgens de Raad impliceren hogergenoemde voorrechten niet dat er in hoofde van de Minister van Economische Zaken een toegangsrecht ontstaat tot de specifieke dossiers die de Dienst, met het oog op hun overmaking naar de Raad voor een beslissing, samenstelt. Noch houden zij het recht in om kennis te nemen van de verslagen of de voorontwerpen van verslagen die hij opstelt in het kader van deze procedures.

Anderzijds dient men op te merken dat de bepalingen met betrekking tot de procedure voor de Raad geen enkele uitdrukkelijke regel bevatten omtrent de rol die de Minister mag spelen. Artikel 27, §1 betreft de toegang tot het dossier. Artikel 27, §2 stelt dat wanneer natuurlijke of rechtspersonen die blijk geven van een voldoende belang, vragen om gehoord te worden, de Raad aan hun vraag tegemoet dient te komen. De gebruikte formulering omvat niet uitdrukkelijk de Belgische Staat die vertegenwoordigd wordt door de Minister van Economische Zaken.

---

²⁴Parl. St., - Kamer van Volksvertegenwoordigers nr. 1282 - 89/90 blz. 23 en 24.

²⁵zie het antwoord van Minister M. WATHELET in de Commissie voor de Bedrijfswereld van de Kamer van Volksvertegenwoordigers van 27 mei 1994 op een vraag van M. Henri SIMONS

De wet van 5 augustus 1991 heeft het recht om hoger beroep in te stellen tegen de beslissingen van de Raad niet toegekend aan de Minister van Economische Zaken, daar het beroep gericht is tegen de Belgische Staat. De wetgever heeft hem dus geen middelen gegeven om in bepaalde gevallen op te treden tegen een beslissing van de Raad indien deze hem aanvechtbaar lijkt, rekening houdend met de doelstellingen die hij meent te moeten nastreven op het niveau van het mededingingsbeleid of het algemeen economische belang.

Er kan derhalve vastgesteld worden dat de wetgever, door een nieuwe bevoegdheids- en aansprakelijkheidsverdeling te ontwikkelen, aan de Overheid niet de nodige middelen heeft gegeven om in de zaken die behandeld worden door de Raad, doorheen zijn procedure, de doelstellingen van het algemeen mededingingsbeleid te laten gelden, tenzij door de uitoefening van zijn hiërarchische macht over de Dienst voor de Mededinging of door de middelen die hij als geïntimeerde kan laten gelden in geval van beroep tegen een beslissing van de Raad voor het Hof van Beroep te Brussel.

Hoofdstuk III. De Commissie voor de Mededinging.

De wet van 5 augustus 1991 heeft binnen de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, een paritaire commissie ingesteld, "Commissie voor de Mededinging" genaamd, en die samengesteld is uit 24 daadwerkelijke leden:

- tien vertegenwoordigen de representatieve organisaties van de industrie, de distributie- en de dienstensector;
- twee vertegenwoordigen de middenstand;
- tien vertegenwoordigen de meest representatieve syndicale organisaties;
- twee vertegenwoordigen de consumenten.

Het Koninklijk Besluit met betrekking tot de samenstelling en de werking van de Commissie en het Koninklijk Besluit met betrekking tot de aanstelling van zijn leden, dateren respectievelijk van 30 april en van 17 mei 1993²⁶. Door het Koninklijk Besluit van 16 augustus 1993, werd de Heer M. WAELBROECK tot Voorzitter van de Commissie aangesteld.

Het Koninklijk Besluit houdende de goedkeuring van zijn huishoudelijk reglement dateert van 11 juli 1994²⁷.

De Commissie voor de Mededinging beschikt over een adviserende bevoegdheid die gelijkaardig is met die van de Raad voor de Mededinging, en die zij mag uitoefenen op eigen initiatief of op vraag van, al naargelang van het geval, hetzij de Koning, hetzij de Minister, hetzij de Raad voor de Mededinging (artikel 21).

De Commissie voor de Mededinging heeft daarenboven de opdracht om de personen en de ondernemingen te waarschuwen die blijk geven van een voldoende belang om gehoord te worden door de Raad in de loop van het onderzoek van de zaken. Zij kunnen van dit recht gebruik maken overeenkomstig artikel 27, §2, alinea 2 en 3.

De wet specificiert deze opdracht niet uitdrukkelijk, maar toch is dit het doel van de verplichting voor de Raad om de Commissie te informeren omtrent elke zaak die hem voorgelegd wordt, na de ontvangst van het verslag van de Dienst²⁸.

In de zaken met betrekking tot de aangemelde concentraties, is de Commissie voor de Mededinging niet altijd in staat om de informatie die zij verkrijgt bij de belanghebbende personen, op tijd te verwerken. Inderdaad, zij beschikt tussen het ogenblik van ontvangst van deze informatie en het tijdstip van het verhoor door de Raad slechts over ongeveer 10 tot 15 werkdagen. Het zou derhalve wenselijk zijn dat een wijziging van artikel 27, §1 alinea 3 zou doorgevoerd worden om de Raad de Commissie toe te laten te informeren over zaken die bij hem aanhangig werden gemaakt vanaf het ogenblik van de aanmelding van de concentratie.

Anderzijds heeft de wet niet voorzien dat de Commissie voor de Mededinging zou moeten worden geïnformeerd over de beslissingen van de Raad in de zin van artikel 33, §2, 2, c),

---

²⁶B.S. van 15.05.1993, B.S. van 25.05.1993 en B.S. van 30.09.1993.

²⁷B.S. van 10.10.1994.

²⁸Memorie van Toelichting blz. 29.

hetgeen een leemte lijkt te zijn. Deze beslissingen worden daarenboven niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad overeenkomstig artikel 34 van de wet, niettegenstaande hetgeen voorzien wordt door artikel 16 van het K.B. van 11 maart 1993 met betrekking tot de procedures tot bescherming van de economische mededinging. Desalniettemin heeft de Raad de beslissing genomen om de Commissie te informeren na de neerlegging van het aanvullende verslag van de Dienst, overeenkomstig de procedure voorzien in artikel 27.

DEEL DRIE. - ALGEMENE VRAGEN OMTRENT DE PROCEDURE.

Hoofdstuk I. Het aanhangig maken van zaken bij de Raad.

A. Neerlegging van het verslag van de Dienst: wijze om zaken aanhangig te maken bij de Raad.

1. In het eerste deel van dit verslag blijkt uit verschillende tabellen, het aantal beslissingen van de Raad, het aantal zaken die het voorwerp zijn geweest van het verslag van de Dienst aan de Raad en het aantal zaken die ingeleid werden op basis van de wet van 5 augustus 1991 sinds zijn inwerkingtreding, en zulks tot 30 september 1994²⁹.

De tweede tabel geeft het aantal aanhangigmakingen in betwiste zaken van de Raad weer in de veronderstelling dat, zoals artikel 8 van het Koninklijk Besluit van 15 maart 1993 met betrekking tot de procedures inzake de bescherming van de economische mededinging weergeeft, "de Raad gevat is door de neerlegging van het verslag opgemaakt door de Dienst".

Daarentegen is het zo dat - wanneer men er zou van uitgaan dat de Raad gevat wordt door de akte, de aanvraag of de klacht die aan de basis ligt van een onderzoek door de Dienst -, het de derde tabel is die het aantal en de wijze van vatten van de Raad in betwiste zaken weergeeft.

De keuze tussen de ene of de andere stelling heeft niet enkel een statistische weerslag op de werkzaamheden van de Raad. Zij kan ook een weerslag hebben op de beslissingsmacht die toegekend werd aan de Raad voor de Mededinging, met uitsluiting van de Dienst voor de Mededinging, hetgeen het volgende geval, dat opgetreden is ter gelegenheid van twee opeenvolgende aanmeldingen van éénzelfde concentratie, kan aantonen³⁰.

De Dienst voor de Mededinging had geoordeeld dat de eerste aanmelding nietig was wegens schending van de bepalingen betreffende het gebruik van de talen in bestuurszaken en dat hij bijgevolg de beslissingstermijn voorzien in artikel 33, §2, 4 van de wet niet deed lopen. Hij waarschuwde de aanmeldende ondernemingen die - voorzichtigheidshalve - enkele dagen later een tweede aanmelding indienden op de dag nadat, volgens de Dienst, de termijn voorzien in artikel 33, §2, 4 van de wet begon te lopen.

In dit geval had de Dienst zijn verslag niet ingediend binnen een termijn die de Raad in de gelegenheid had kunnen stellen om de toelaatbaarheid van de concentratie te onderzoeken indien hij de stelling van de aanmeldende partijen had aangenomen met betrekking tot de geldigheid van de eerste aanmelding en met betrekking tot de berekening van de beslissingstermijn toegestaan aan de Raad en indien hij deze van de Dienst had afgewezen. Indien dit het geval was geweest, had de Raad inderdaad enkel nog kunnen vaststellen dat het vermoeden van toelaatbaarheid voorzien in artikel 33, §2, 4, gespeeld had, zelfs indien hij niet ingelicht geweest was over de neerlegging van de aanmelding die bij toepassing van artikel 12, §1 van de wet gericht geworden was aan de Dienst.

---

²⁹ zie pagina 7.

³⁰ Parfumerie DOUGLAS GmbH en Compartilux - Beslissing 94-C/C-14 van 18 mei 1994.

Dit voorval was aanleiding voor de Raad om over de aanhangigmaking van zaken de nodige vragen te stellen en in de bepalingen van de wet van 5 augustus 1991 en de voorbereidende werken na te gaan wat op dit bepaald punt de wil van de wetgever was.

2. Uit de parlementaire werken blijkt duidelijk dat de wetgever alleen aan de Raad voor de Mededinging of in bepaalde gevallen aan zijn voorzitter, de beslissingsmacht wenste toe te vertrouwen. Deze bedoeling wordt herhaaldelijk uitgedrukt en met name tijdens de besprekingen met betrekking tot de ontvankelijkheid van de aanvragen, de vertrouwelijkheid van bepaalde elementen in het dossier en het niet-tegensprekelijk karakter van de procedure gedurende de onderzoeksfase door de Dienst.

De wet van 5 augustus 1991 bevat verscheidene bepalingen die dit beginsel bevestigen, waaronder artikel 24 dat de seponering van een zaak door de Dienst voor de Mededinging verbiedt.

3. Het aldus gestelde beginsel impliceert volgens de Raad dat men niet mag stellen dat het aanhangig maken van zaken slechts plaatsgrijpt door de neerlegging van het verslag door de Dienst, zonder tevens te erkennen dat er zo gevaar bestaat tot seponering van een zaak bij ontstentenis van een beslissing van de Raad. Het gaat om een gevaar dat vooral kan ontstaan bij de voorafgaandelijke concentratiecontrole, gelet op de gevolgen die de wet verbindt aan de afwezigheid van een beslissing binnen de termijn van één maand na de ontvangst van de aanmelding door de Dienst.

Het impliceert derhalve ook dat de Raad voor de Mededinging kennis krijgt van de inleiding van de zaken, welke ook de aard van het onderzoek is door de Dienst op het ogenblik waarop een onderzoek geopend wordt, en niet alleen na enkele weken of maanden, op het ogenblik dat de Dienst voor de Mededinging hem het dossier en het gemotiveerd verslag voorlegt.

Op dit punt kan men uit de tekst van de wet van 5 augustus 1991 geen duidelijke conclusie trekken, aangezien bepaalde voorschriften voorzien dat de aanvragen rechtstreeks aan de Raad gericht worden, terwijl andere bepalen dat zij gericht moeten worden aan de Dienst, en tenslotte nog andere die de bepaling van de wijze van inleiding van de aanvragen overlaten aan de Koning.

Wat betreft de verzoeken tot voorlopige maatregelen, volgt uit artikel 35 van de wet dat deze rechtstreeks gericht moeten worden aan de voorzitter van de Raad, die ze voor onderzoek overmaakt aan de Dienst voor de Mededinging.

Inzake de klachten bewaart de wet het stilzwijgen. Zij regelt er noch de inleidingsmodaliteiten van, noch geeft zij daartoe de macht aan de Koning om ze vast te stellen³¹, hetgeen verklaart waarom gedurende de voorbije periode, de klachten zowel gericht werden aan de Raad als aan de Dienst.

---

³¹Het artikel 4, §1 van het K.B. van 23 maart 1991 met betrekking tot de aanvragen en aanmeldingen in de zin van artikel 6 en 7 van de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging, stelt dat voor de "aanvragen betreffende de toepasselijkheid van artikel 3 van de wet", het formulier CONC-E/A kan worden gebruikt.

Daarentegen geeft de wet aan de Koning de macht om de modaliteiten van de inleiding van de verzoeken tot negatieve verklaring (artikel 6, §2)³² te bepalen.

Tenslotte bepaalt de wet dat de kennisgeving van de overeenkomsten, de besluiten of de onderling afgestemde feitelijke gedragingen en de aanmeldingen van concentraties, gericht moeten worden aan de Dienst.

Er dient anderzijds opgemerkt te worden dat men niet met zekerheid uit de bepalingen van de wet kan afleiden dat de beslissingsmacht van de Raad zich niet kan uitstrekken tot alle types van beslissingen die hij neemt na ontvangst van het verslag van de Dienst. De wet voorziet dit bijvoorbeeld niet wanneer de Raad een vrijstelling intrekt of een geldboete oplegt.

Hoe het ook weze, de Dienst voor de Mededinging heeft aan de Raad laten weten dat hij hem de klachten, de aanmeldingen en de verzoeken tot onderzoek die aan hem gericht zijn, niet kan overmaken zolang het onderzoek van de zaken door hem niet is beëindigd en zolang zijn verslag aan de Raad niet werd overgemaakt.

De Dienst overhandigt echter op vraag van de Raad een steekkaart voor elke zaak die hij voorbereidt en die de wijze aangeeft volgens dewelke een onderzoek werd gevraagd (artikel 23, §1), de naam van de aanmeldende onderneming en van de betrokken ondernemingen, hun adresgegevens, de verschillende data en termijnen, alsmede de betrokken sector.

De informatie die de Raad beschikt over de zaken die onderzocht worden, hangt dus volgens de huidige teksten volkomen af van de gegevens die de Dienst hem wenst mee te delen, of nog van deze die de voorzitter van de Raad kan verzamelen in de uitoefening van zijn functies die hem werden toegewezen door artikel 23, §2 en §3.

Deze situatie kan ook oorzaak zijn van tijdverlies in de mate dat de Raad genoodzaakt wordt zich vragen te stellen over de opportuniteit om aan de Dienst een onderzoek te vragen, terwijl laatstgenoemde daartoe reeds is overgegaan.

---

³²Uit het formulier CONC-E/A, waarvan het voorbeeld voorkomt in de bijlage van het K.B. van 23 maart 1991, blijkt dat de aanvragen tot negatieve verklaringen en de verzoeken tot individuele vrijstellingen ingeleid moeten worden met behulp van ditzelfde formulier.

B. Neerlegging van het verslag van de Dienst houdende zijn voorstel van antwoord aan het Hof van Beroep te Brussel: wijze om zaken aanhangig te maken bij de Raad.

1. Artikel 42 van de wet stelt dat het Hof van Beroep, gevat door een prejudiciële vraag, om een onderzoek door de Raad kan verzoeken.

Dit verzoek tot onderzoek geeft volgens artikel 24, §4 van de wet aanleiding tot een gemotiveerd verslag van de Dienst, dat deze volgens dezelfde bepaling zal moeten "voorleggen aan de Raad" en dat "zijn antwoord aan het Hof van Beroep" dient te bevatten.

Deze tekst, die overeenstemt met de versie voorgesteld door de Commissie voor het Bedrijfsleven en het Wetenschapsbeleid naar aanleiding van het amendement van artikel 42 van het ontwerp, geeft aanleiding tot enkele bedenkingen.

Artikel 42 (voormalig artikel 41) van het ontwerp dat voorgelegd werd aan de Commissie, voorzag dat wanneer de oplossing van een geschil afhing van het rechtmatig karakter van een mededingingspraktijk in de zin van de wet, de gevatte rechter de beraadslaging diende te schorsen en de **Raad** te vatten.

Het was logisch te voorzien dat in die gevallen, de Dienst voor de Mededinging het dossier evenals zijn verslag aan de Raad voor de Mededinging zou voorleggen, en dat dit verslag een voorstel van antwoord aan de hoven en rechtbanken zou bevatten, hetgeen artikel 24 van het ontwerp dat voorgelegd werd aan de Commissie, verduidelijkte.

Onder het systeem dat werd aangenomen door de wetgever, heeft de Raad voor de Mededinging geen "antwoord" te geven aan het Hof van Beroep, noch een antwoord te verstrekken op de prejudiciële vraag die gesteld zou zijn geworden aan het Hof van Beroep door de hoven en de rechtbanken. De draagwijdte van artikel 24, §4 is dus niet duidelijk waar het de verplichting voor de Dienst voor de Mededinging voorziet om het dossier alsmede zijn antwoord aan het Hof van Beroep, aan de Raad voor te leggen op het einde van het door het Hof van Beroep gevraagde onderzoek.

2. De beslissingsmacht van de Raad werd niet opgeschort of beperkt in de zaken die aanhangig werden gemaakt bij het Hof van Beroep op basis van artikel 42 van de wet.

De gedingvoerende partijen voor het rechtscollege dat een prejudiciële vraag stelde, kunnen reeds de tussenkomst van de Raad voor de Mededinging gevraagd hebben. Zij kunnen ook tijdens de procedure een vraag tot negatieve verklaring of verzoek tot individuele vrijstelling ingeleid hebben.

De Dienst voor de Mededinging, aan wie het Hof van Beroep een onderzoek gevraagd heeft, zou op het einde van het onderzoek, op eigen initiatief, een verslag aan de Raad kunnen voorleggen dat een voorstel tot beslissing bevat.

Tenslotte zou de Raad, die ingelicht wordt over elke uitspraak of vonnis gewezen door de hoven en rechtbanken met betrekking tot een geschil omtrent het geoorloofd karakter van een mededingingspraktijk in de zin van de wet van 5 augustus 1991 en derhalve eveneens van de beslissingen die een prejudiciële vraag aan het Hof van Beroep bevatten, ook een onderzoek aan de Dienst kunnen vragen indien ernstige aanwijzingen zulks rechtvaardigen.

Het gevaar is dus reëel dat de procedures zich ten koste van de betrokken ondernemingen, vermenigvuldigen en leiden tot tegenstrijdige oplossingen.

Men kan zich bijvoorbeeld afvragen of het Hof van Beroep, gevat door een prejudiciële vraag, of het rechtscollege dat ze gesteld heeft, een beslissing zou kunnen nemen, die afwijkt van de beslissing die ondertussen genomen zou zijn geworden door de Raad voor de Mededinging in de veronderstelling dat de beslissing van de Raad, met betrekking tot de betrokken praktijk, geen voorwerp zou hebben uitgemaakt van een beroep bij het Hof van Beroep.

Omgekeerd kan men zich afvragen of de Raad voor de Mededinging, gevat omtrent een zaak met betrekking tot een mededingingspraktijk en waarover een prejudiciële vraag werd gesteld, zou kunnen afwijken van het antwoord dat werd gegeven door het Hof van Beroep te Brussel aan het rechtscollege die ze had gesteld.

In dit opzicht dient men te benadrukken dat niet alleen de elementen van het dossier, op basis waarvan de Raad een beslissing neemt, niet noodzakelijkerwijze dezelfde zijn als deze waarover het Hof van Beroep, gevat door een prejudiciële vraag, kan beschikt hebben, maar ook dat de ondernemingen waarvan de mededingingspraktijk werd onderzocht door de Dienst en de Raad, evenmin noodzakelijkerwijze betrokken partijen zijn voor het rechtscollege dat de prejudiciële vraag gesteld heeft.

Indien anderzijds de overeenkomst, het besluit of de onderling afgestemde feitelijke gedraging het voorwerp heeft uitgemaakt van een aanmelding, zou de Raad een beslissing tot individuele vrijstelling op basis van artikel 2, §3 van de wet, met terugwerkende kracht tot de dag van de aanmelding kunnen nemen, hetgeen het door een prejudiciële vraag gevatte Hof van Beroep niet zou kunnen doen.

Op basis van de voorafgaande beschouwingen en om te vermijden dat een mededingingspraktijk binnen verschillende procedures resulteren in opeenvolgende onderling weinig verenigbare beslissingen - ten minste ten opzichte van het economisch belang van de betrokken ondernemingen, heeft de Raad het nuttig geacht om aan de Dienst voor de Mededinging een voorlopig onderzoek te vragen telkens hij kennis neemt van de beslissing van een rechtscollege dat een prejudiciële vraag stelt indien, op zijn minst, de aanwijzingen van de concurrentiebeperking zulks rechtvaardigen.

Hoofdstuk II. Onderzoeksbevoegdheden van de Raad voor de Mededinging.

Door het onderzoek van de zaken toe te vertrouwen aan de Dienst voor de Mededinging, heeft de wetgever de Raad niet beroofd van de bevoegdheid om zelf een onderzoek te voeren, noch zijn beoordelingsbevoegdheid beperkt tot die elementen die hem worden overgemaakt door de Dienst in het kader van een zaak. De Raad kan inderdaad overgaan of laten overgaan tot alle nuttige onderzoeken, het aanwijzen van deskundigen en het horen van getuigen (artikel 19 §2). Wanneer hij belast is met een dossier, na ontvangst van het verslag van de Dienst, kan hij aan de Dienst een aanvullend onderzoek vragen (artikel 27 §2 laatste alinea). Hij hoort de ondernemingen en indien nodig de klager.

Deze prerogatieven laten de Raad toe om de nadelen tegen te gaan welke hadden kunnen ontstaan als gevolg van de toekenning van de onderzoeksopdracht aan de Dienst voor de Mededinging alleen, alsmede om eventuele leemtes in een dossier op te vullen.

Men dient echter te benadrukken dat die bevoegdheden enigszins theoretisch blijken te zijn in de zaken met betrekking tot de aangemelde concentraties, gezien de beslissingstermijnen die toegestaan werden aan de Raad door artikel 33 van de wet.

De zeer korte termijn die toegekend werd aan de Raad om één van zijn in artikel 33, §2, 2 van de wet voorziene beslissingen te nemen, heeft in de praktijk voor gevolg dat de Raad zijn beslissing slechts kan gronden op de elementen van het dossier zoals dit samengesteld is door de Dienst. De Raad heeft inderdaad, materieel gezien, niet de tijd om over te gaan of te laten overgaan tot een bijkomend onderzoek ten einde vast te stellen dat de concentratie onder het toepassingsgebied van de wet valt of dat er ernstige twijfels rijzen over de toelaatbaarheid ervan.

Aangezien het optreden van de Raad niet de gegrondheid van een eis beoogt te ontleden noch een einde te stellen aan een geschil dat gebeurlijk bestaat tussen de klager en ondernemingen wier activiteit wordt onderzocht, doch wel tot doel heeft de daadwerkelijke mededinging op de markt te handhaven of te herstellen, zijn de onderzoeks- en beslissingsbevoegdheden van de Raad niet beperkt door de vraag, de klacht of nog, door het voorstel van beslissing dat door de Dienst wordt geformuleerd³³.

Bijgevolg kan de Raad rekening houden met elementen die niet door de Dienst werden voorgelegd ter beoordeling op het ogenblik van de overdracht van het dossier, of door de betrokken ondernemingen.

Zo heeft de Raad in verschillende zaken rekening gehouden met informatie die hem bereikt heeft na de neerlegging van het verslag van de Dienst, maar wel ten laatste op de zitting, en dat hij zelfs aan de Dienst heeft toegestaan om een aanvullend verslag ter zitting neer te leggen.

De Raad dient evenwel toe te zien op de naleving van de rechten van de verdediging en moet dan ook de betrokken ondernemingen toelaten kennis te nemen van de elementen die verzameld werden door de Raad of de Dienst na de neerlegging van het verslag.

Hoofdstuk III. Bescherming van zakengeheimen.

---

³³Memorie van Toelichting 1282/1 -89/90 blz. 34.

1. Twee bepalingen van de wet van 5 augustus 1991 handelen over de bescherming van de zakengeheimen tijdens de procedure die zich afspeelt voor de Raad:

- artikel 27, §1 stelt dat indien het dossier na ontvangst van het verslag van de Dienst, vertrouwelijke elementen bevat, de voorzitter ze er moet uit verwijderen.
- artikel 34 volgens hetwelk er, bij de publikatie van de beslissing in het Belgisch Staatsblad, rekening gehouden wordt met het wettig belang van de ondernemingen dat hun zakengeheimen niet verspreid zouden worden.

De bepaling, volgens dewelke de voorzitter uit het door de Dienst samengestelde dossier vertrouwelijke elementen dient te verwijderen, heeft tal van vragen doen ontstaan die verre van opgelost zijn.

Deze bepaling mag echter niet afzonderlijk onderzocht worden. Zij dient mede onderzocht te worden in het licht van de bepalingen over de toegang tot het dossier, de mededeling van het verslag van de Dienst, de openbaarheid van de debatten, de wijze waarop de ondernemingen en derden gehoord worden door de Raad, de mogelijkheid voor de betrokken ondernemingen om een memorie van antwoord neer te leggen in antwoord op het verslag van de Dienst alsmede om hierbij alle nuttige documenten te voegen om de ingeroepen feiten te staven; de onderzoeksbevoegdheden van de Raad en de wijze waarop de informatie die hij kon verzamelen in de loop van de procedure op het vlak van de vertrouwelijkheid, behandeld wordt en tenslotte de kennisgeving van de beslissingen.

Zij dient tevens onderzocht te worden in functie van het beginsel van de procesrechtelijke gelijkheid en de eerbied voor de rechten van de verdediging.

Zij dient tenslotte onderzocht te worden in functie van de procedureregels in hoger beroep, zoals onder meer deze met betrekking tot de neerlegging van het dossier ter griffie van het Hof van Beroep te Brussel ingeval van beroep.

Een diepgaand onderzoek van de aan de problematiek van de bescherming van de zakengeheimen gehechte vragen, overschrijdt alvast het bestek van dit verslag. Niettemin wenst de Raad de aandacht van de wetgever te vestigen op bepaalde procedurele aspecten die er betrekking op hebben.

2. De kernvraag betreft de gevolgen van de beslissing van de voorzitter om de vertrouwelijke elementen uit het dossier te verwijderen op de samenstelling van het dossier op grond waarvan de Raad zijn beslissing dient te nemen.

Bij ontstentenis van een verduidelijking in de wet op dit punt, werden verschillende stellingen voorgesteld die als volgt kunnen samengevat worden.

Volgens een eerste stelling maken de vertrouwelijke elementen die uit het dossier verwijderd werden door de voorzitter, geen deel uit van het dossier dat overgemaakt werd aan de kamer van de Raad, die belast is met de zaak.

Volgens een tweede stelling maken deze elementen integraal deel uit van het dossier, op basis waarvan de kamer van de Raad zijn beslissing dient te nemen. Bovendien kan de Raad zijn

beslissing op deze elementen steunen zonder aan de betrokken ondernemingen, die geen toegang gehad hebben tot de vertrouwelijke documenten, de gelegenheid te geven om er kennis van te nemen en om het bestaan en de draagwijdte van de elementen die daarin worden vervat, te betwisten.

Volgens een derde opvatting maken de vertrouwelijke gegevens deel uit van het dossier dat aan de Raad voor beslissing wordt overgemaakt. Evenwel, wanneer deze elementen een invloed kunnen hebben op de beslissing, dient de Raad aan de betrokken ondernemingen de gelegenheid te geven kennis te nemen van de documenten waarvan zij geen inzage hebben gehad ingevolge de beslissing van de voorzitter.

Los van de principiële vragen die de besproken bepaling opwerpt, kunnen de voor- en nadelen van deze verschillende stellingen worden afgewogen in het licht van een reeks gegevens betreffende het verloop van de procedure.

3. Het is belangrijk aan te stippen dat de Dienst voor de Mededinging zijn verslag opmaakt en een voorstel van beslissing formuleert op basis van het gehele dossier dat hij overmaakt aan de Raad, met inbegrip van de inlichtingen waaraan, volgens de ondernemingen die ze hebben verstrekt, een vertrouwelijk karakter dient toegekend te worden.

Men kan zich derhalve moeilijk voorstellen dat de Raad geen kennis zou mogen nemen van alle elementen uit het onderzoek.

4. Men moet eveneens opmerken dat het verslag van de Dienst in zijn geheel overgemaakt wordt aan de ondernemingen wier concentratie of praktijk wordt onderzocht. De beslissing van de voorzitter om de vertrouwelijke elementen uit het dossier te verwijderen, heeft inderdaad geen invloed op het verslag van de Dienst.

Wanneer de Dienst in zijn verslag gegevens herneemt die door de persoon die ze verstrekte als vertrouwelijk werden bestempeld ten opzichte van bepaalde ondernemingen waarop de concentratie of de handeling slaat die het voorwerp heeft uitgemaakt van een onderzoek, heeft de beslissing van de voorzitter om toegang te weigeren tot de documenten die deze gegevens bevatten, geen zin meer.

Het komt wel voor dat de Dienst in zijn verslag gewag maakt van deze elementen om zijn voorstel van beslissing te verantwoorden zonder echter de gegevens in zijn verslag te hernemen. In dit geval bevat dit verslag verwijzingen naar hetzij de informatie die als vertrouwelijk wordt bestempeld door de betrokken onderneming of de ondervraagde derde die ze verstrekt heeft, hetzij naar de bijlage van het verslag waarop de vermelding "**vertrouwelijk**", aangebracht door de Dienst, voorkomt.

In deze veronderstelling hebben de ondernemingen bij lezing van het verslag kennis van het feit dat het voorstel van beslissing van de Dienst berust op bepaalde elementen waartoe hen de toegang eventueel ontzegd kan worden door de voorzitter - wat alleszins vreemd overkomt.

5. In de veronderstelling dat men de zienswijze aanvaardt volgens dewelke de beslissing van de voorzitter van de Raad toegang te weigeren tot bepaalde documenten geen invloed heeft op

de samenstelling van het dossier dat onderworpen wordt aan het onderzoek van de Raad, blijft de vraag naar het al dan niet definitief karakter van de beslissing van de voorzitter.

Kan de kamer van de Raad, die belast is met de zaak, in de loop van de procedure en gelet op het beginsel van de procesrechtelijke gelijkheid, beslissen om de stukken van het dossier waartoe een onderneming geen inzage heeft gehad vóór de datum van de zitting, vastgesteld voor de behandeling van de zaak, aan de onderneming over te maken ten einde haar toe te laten ten gepaste tijde een standpunt in te nemen over het bestaan en de draagwijdte van bepaalde feiten die van aard zijn om de beslissing van de Raad te beïnvloeden ?

In de veronderstelling dat een bevestigend antwoord zich zou opdringen, dient men vast te stellen dat de Raad, in verband met de aangemelde concentraties en als gevolg van de wettelijke beslissingstermijnen, niet beschikt over de nodige tijd om een partij kennis te laten nemen van deze elementen en daarover een standpunt in te nemen.

6. De beslissing van de voorzitter om de vertrouwelijke elementen uit het dossier te verwijderen, slaat op vertrouwelijke elementen uit het dossier dat samengesteld werd door de Dienst voor de Mededinging.

Uit de wet volgt niet dat het aan de voorzitter toekomt om te waken over het vertrouwelijk karakter van de informatie die verzameld zou worden door de Raad tijdens de behandeling van de zaak. Het kan gaan om informatie verstrekt door de betrokken ondernemingen in hun memorie van antwoord, om documenten die zij aan deze memorie kunnen aanhechten en bewijselementen die de Raad kan verzamelen in het kader van de uitoefening van zijn onderzoeksbevoegdheden.

7. Volgens artikel 34 wordt er op het ogenblik van de publikatie van de beslissingen in het Belgisch Staatsblad, rekening gehouden met het rechtmatig belang van de ondernemingen opdat hun zakengeheimen niet verspreid zouden worden.

Deze bepaling laat veronderstellen dat het dossier, op basis waarvan de Raad zijn beslissing neemt, vertrouwelijke elementen bevat die verwijderd werden uit hetzelfde dossier dat geraadpleegd werd door de ondernemingen vóór de datum van de zitting waarop de Raad is overgegaan tot de behandeling van de zaak.

Volgens dezelfde bepaling, wordt de beslissing ter kennis gebracht aan de ondernemingen op wier concentratie of activiteiten het onderzoek betrekking heeft, alsmede aan de klager. De beslissing wordt in extenso ter kennis gebracht, zodanig dat de bestemmingen van de beslissing na afloop van de procedure kennis kunnen nemen van de informatie waarvan de mededeling hen geweigerd werd in de loop van die procedure. Men dient zich derhalve af te vragen of een doelmatige bescherming van vertrouwelijke gegevens verzekerd is door een procedure die de toegang beperkt tot het dossier in hoofde van de betrokken ondernemingen of van de klager, indien na afloop ervan de lezing van de beslissing volstaat om kennis te nemen van gegevens die gedurende de ganse procedure t.a.v. hen als vertrouwelijk beschouwd werden.

8. Het toepassingsgebied van de bepalingen met betrekking tot de bescherming van vertrouwelijke dossiergegevens wordt anderzijds beperkt tot de procedure voor de Raad.

De Dienst heeft de Raad ingelicht omtrent het feit dat de mogelijkheid van een beroep tegen de nog te nemen beslissing reeds in het stadium van het onderzoek in overweging wordt genomen door de ondervraagde ondernemingen, die zich afvragen of de vertrouwelijkheid van de gegevens, die zij in de loop van de procedure voor de Raad hebben verstrekt, behouden blijft in hoger beroep.

Men kan na enkele maanden ervaring niet op algemene wijze stellen dat de bepaling, volgens dewelke de voorzitter uit het dossier de vertrouwelijke elementen dient te verwijderen, van aard is om de betrokken ondernemingen of derden die gehoord werden door de Dienst, meer aan te zetten tot medewerking aan het onderzoek van de zaak dan het geval zou zijn geweest bij ontstentenis van zulke bepaling.

9. De zienswijze, volgens dewelke de beslissing van de voorzitter om vertrouwelijke elementen uit het dossier te verwijderen, zowel uit het aan de partijen meegedeelde dossier als uit het dossier dat overgemaakt wordt aan de tot kennisname bevoegde kamer van de Raad, belast met de zaak, laat toe om aan diegenen die vertrouwelijke informatie hebben verstrekt, een bescherming te verzekeren die het kader van de procedure voor de Raad te buiten gaat, terwijl ze eveneens aan het tegensprekelijsheidsprincipe en aan de eerbiediging van de rechten van de verdediging beter beantwoordt.

In deze hypothese zou het dossier, dat overgemaakt wordt aan de griffie van het Hof van Beroep te Brussel ingeval van hoger beroep tegen de beslissing van de Raad, inderdaad niet de vertrouwelijke gegevens bevatten die door de voorzitter van de Raad verwijderd werden uit het dossier.

Deze zienswijze impliceert echter dat de elementen die door de Dienst gebruikt worden om zijn voorstel van beslissing te verantwoorden, niet uit het dossier kunnen verwijderd worden, ook al zijn deze vertrouwelijk.

10. De wet bevat geen bepalingen over de bescherming van de zakengeheimen bij een onderzoek van een zaak door de Dienst op vraag van het Hof van Beroep dat gevat werd door een prejudiciële vraag³⁴. In de veronderstelling dat de Dienst voor de Mededinging, na het onderzoek van een zaak op vraag van het Hof van Beroep dat gevat werd door een prejudiciële vraag, een voorstel **van beslissing** indient bij de Raad, worden de betrokken ondernemingen geconfronteerd met twee verschillende stelsels wat de vertrouwelijkheid van de elementen van het dossier betreft. Inderdaad, wanneer het dossier vertrouwelijke gegevens bevat, komt het niet aan de voorzitter van de Raad toe om ze te verwijderen uit het dossier dat door de Dienst overgemaakt zou worden aan het Hof van Beroep en meegedeeld zou worden aan de partijen in het geding voor het rechtscollege dat de prejudiciële vraag gesteld heeft, terwijl de voorzitter van de Raad de vertrouwelijke elementen dient te verwijderen uit

---

³⁴Betreffende de prejudiciële vragen, dient men eraan te herinneren dat in het initieel door het wetsontwerp voorziene systeem, artikel 27 toepasselijk was vermits de prejudiciële vragen gesteld werden aan de Raad en niet aan het Hof van Beroep.

hetzelfde dossier dat door de Dienst aan de Raad overgemaakt zou worden samen met zijn verslag dat een voorstel van beslissing bevat.

11. Geen enkele vormvereiste werd bepaald met betrekking tot de beslissing van de voorzitter om vertrouwelijke elementen uit het dossier te verwijderen. De wet voorziet niet dat deze beslissing vervat dient te worden in een tekst die bepaalde vermeldingen zou moeten bevatten, noch dat zij gemotiveerd dient te zijn.

Er werd evenmin voorzien dat deze beslissing ter kennis gebracht moet worden aan de betrokken ondernemingen of aan derden die deze gegevens "ten vertrouwelijksten titel" overgemaakt hebben.

Er werd evenmin voorzien in een beroep tegen deze beslissing.

12. Ressorteren onder de gegevens die de ondernemingen als vertrouwelijk beschouwen: de voorwaarden van verwerving van aandelen, de identiteit van de aandeelhouders wanneer het gaat om particulieren, de gegevens met betrekking tot de commerciële strategie van de onderneming of van de groep waartoe zij behoort, de produktiemethode, het marktaandeel, alsmede de notulen van hun raad van bestuur.

Het is gebeurd dat ondernemingen, die een concentratie aanmeldden, het geheel van de informatie die zij verschaften als vertrouwelijk bestempelden. Zij worden in dit geval terecht door de Dienst verzocht om een nieuw aanmeldingsformulier in te dienen waarbij dan op een nauwkeurige manier wordt aangegeven welke de vertrouwelijke gegevens zijn alsmede de redenen waarom de bekendmaking ervan voor hen nadelig zou kunnen zijn.

Bepaalde natuurlijke en rechtspersonen zijn bereid om aan de Dienst de inlichtingen over de betrokken markt te verschaffen of hem bepaalde documenten ter inzage te geven, maar dringen erop aan om sterk uiteenlopende motieven dat hun identiteit niet zou worden bekendgemaakt. Het gaat hier om een andere delicate vraag, die per geval opgelost moet worden. Onder de aangehaalde motieven kan men de vrees voor vergelding aanhalen of nog, wat de ondernemingsverenigingen betreft, de verplichting die zij nemen ten opzichte van hun leden om geen gewag te maken van individuele informatie die hen overgemaakt werd, met het oog op bijvoorbeeld het opmaken van statistieken over de betrokken sector.

Hoofdstuk IV. Kennisgeving en publikatie van de beslissingen.

1) Volgens artikel 34 van de wet moeten volgende beslissingen in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd worden:

- de beslissing van de Raad inzake een verzoek tot negatieve verklaring (artikel 30);
- de beslissing van de Raad tot individuele vrijstelling van besluiten, overeenkomsten of onderling afgestemde feitelijke gedragingen met betrekking tot het verbod voorzien in artikel 2, §1 (artikel 29, §1);
- de beslissing van de Raad om de vrijstelling voorzien in artikel 29, §1 te herroepen of te wijzigen (artikel 29, §2);
- de beslissing waarbij de Raad het bestaan van een restrictieve mededingingspraktijk vaststelt en er de staking van beveelt (artikel 31, 1);
- de beslissing waarbij de Raad de afwezigheid van een restrictieve mededingingspraktijk vaststelt (art. 31, 2);
- de beslissing waarbij de Raad vaststelt dat een concentratie niet onder het toepassingsgebied van de wet valt (art.33, §2, 2 a);
- de beslissing van de Raad om zich niet te verzetten tegen een concentratie, beslissing die eventueel samen kan gaan met voorwaarden en verplichtingen (art. 33, §2, 2 b);
- de beslissing van de Raad om zich te verzetten tegen een concentratie (art. 33, §4).

2) De verplichting om de beslissingen ter kennis te brengen is uitdrukkelijk voorzien voor deze die gepubliceerd dienen te worden (artikel 34) alsook voor de volgende beslissingen:

- de beslissing genomen door de voorzitter van de Raad op basis van artikel 23, §2. 3 (bevel om de inlichtingen mee te delen aan de Dienst);
- de beslissing van de voorzitter inzake de verzoeken tot voorlopige maatregelen (artikel 35, §3);
- de beslissing genomen bij toepassing van artikel 36 tot 40 met betrekking tot de geldboetes en de dwangsommen (artikel 41).

3) Er dient nog aangestipt te worden dat voor de volgende beslissingen die niet worden gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, een kennisgeving niet uitdrukkelijk werd voorzien in de wet:

- de beslissing van de Raad om een dossier te seponeren omwille van de onontvankelijkheid van de aanvraag, beslissing die de Raad kan nemen op voordracht van de Dienst vooraleer deze overgaat tot het onderzoek (artikel 24, §1);
- de beslissing waarbij de Raad of zijn voorzitter een onderzoeksmaatregel zou bevelen;
- de beslissing van de Raad om de procedure in de zin van artikel 33, §2, 2.c. in te stellen;
- de beslissing van de Raad over de geschiktheid om de klager te berichten over de ontvangst door hem van het verslag van de Dienst en hem er een kopij van te sturen (artikel 27, §1);
- de beslissing van de voorzitter van de Raad over het vertrouwelijk karakter van de elementen van het dossier (artikel 27, §1);
- de beslissing van de Raad over de vraag om gehoord te worden (artikel 27, §2);
- de beslissing van de Raad over het al dan niet herroepelijk karakter van de maatregelen verbonden aan de concentratie (artikel 12, §5).

De afwezigheid van de beslissing over de toelaatbaarheid van een concentratie binnen de termijnen toegestaan door artikel 33 van de wet, maakt op zichzelf niet het voorwerp uit noch van een publikatie, noch van een kennisgeving.

De vraag zal zich zonder twijfel in de toekomst stellen of een hoger beroep dient ingesteld te worden tegen deze beslissingen of tegen de ontstentenis van beslissingen.

Ondanks de afwezigheid van een uitdrukkelijke tekst in de wet³⁵, is de Raad overgegaan tot de kennisgeving van de beslissingen beoogd in artikel 33, §2, 2. c), hierbij oordelend dat de ondernemingen wier concentratie het voorwerp is geweest van het onderzoek, zonder uitstel moeten worden ingelicht over die beslissing, vermits het vermoeden vastgesteld door artikel 33, §2, 4 in dit geval niet geldt. Die beslissingen worden niet gepubliceerd. De Raad is van mening dat artikel 16 van het K.B. van 11 maart 1993 met betrekking tot de procedures inzake de bescherming van de mededinging, op dit punt strijdig is met artikel 34 van de wet.

Hij is, ondanks de afwezigheid van een uitdrukkelijke tekst, ook overgegaan tot de kennisgeving van de beslissingen tot seponering van een dossier bij toepassing van artikel 24, §1, alinea 2.

4) Artikel 33, §2, 4 bepaalt dat wanneer de Raad binnen een termijn van één maand geen enkele beslissing heeft geveld, de concentratie toelaatbaar wordt geacht. De Raad oordeelt dat het de datum van beslissing is die in aanmerking genomen moet worden, en niet die van de kennisgeving van de beslissing, daar zowel de ene als de andere verschillend kunnen zijn.

5) De wet heeft niet voorzien dat de kennisgevingen de identiteit moeten bevatten van alle ondernemingen aan dewelke de beslissing werd betekend. In de praktijk ziet de Raad toe dat deze informatie gegeven wordt aan al diegenen die hij nodig acht.

---

³⁵Voor de beslissing van de Raad om de procedure beoogd in artikel 33, §2, 2. c), van de wet, in te stellen, werd een kennisgeving voorzien door artikel 16 van het K.B. van 15 maart 1993 betreffende de procedures.

Hoofdstuk V. Voorziening bij het Hof van Beroep.

Door artikel 43 van de wet wordt hoger beroep bij het Hof van Beroep te Brussel voorzien tegen de beslissingen van de Raad en tegen die van de voorzitter van de Raad. Tijdens de parlementaire werkzaamheden werd nauwkeurig omschreven dat dit beroep een voorziening was in volle rechtsbevoegdheid.

Artikel 43 bepaalt dat het beroep wordt ingeleid door een verzoekschrift binnen een termijn van dertig dagen vanaf de publikatie van de beslissing van de Raad voor de Mededinging in het Belgisch Staatsblad.

De termijn loopt vanaf de kennisgeving voorzien bij de artikelen 23, §2, 3, 35, §3 en 41 wanneer het hoger beroep gericht is tegen een beslissing van de Raad geveld bij toepassing van artikel 37 of tegen een beslissing van de voorzitter van de Raad geveld bij toepassing van de artikelen 23, §2, 3 en 35.

In het vorige hoofdstuk werden de beslissingen van de Raad of van de voorzitter van de Raad die noch het voorwerp uitmaken van een publikatie, noch van een kennisgeving, opgesomd. In de mate dat deze beslissingen het voorwerp kunnen uitmaken van een hoger beroep, is geen termijn vastgesteld voor de inleiding ervan.

De wet van 5 augustus 1991 bevat geen bepalingen die de bekendmaking van het hoger beroep waarborgen, noch het inlichten van de betrokken ondernemingen omtrent het bestaan van een hoger beroep verzekeren. Zij legt noch de verzoeker, noch de Belgische Staat de verplichting op om die ondernemingen in te lichten of hun tussenkomst in te roepen³⁶.

De wet bevat anderzijds geen bijzondere bepalingen die afwijken van de principes van het gerechtelijk privaatrecht die het verloop van het geding in hoger beroep regelen.

Gelet op de doelstellingen van de wet van 5 augustus 1991 zullen een aantal vragen rijzen, onder meer deze betreffende de gevolgen van de beslissing in hoger beroep op de ondernemingen waarvan de activiteit of de concentratie het voorwerp is geweest van een beslissing van de Raad voor de Mededinging, die geen "partij" zou zijn geweest voor het Hof van Beroep, en deze die betrekking hebben op het lot van vertrouwelijke gegevens van het dossier.

De wijze van overdracht van het dossier van de procedure aan de griffie van het Hof van Beroep te Brussel, werd niet geregeld door de wet, die ook niet preciseert welke stukken deel uitmaken van het dossier. De griffie van het Hof van Beroep heeft, ter gelegenheid van het hoger beroep met betrekking tot de beslissing van de Raad van 18 mei 1994 "Parfumerie DOUGLAS G.m.b.H.", bij toepassing van artikel 723 van het Gerechtelijk Wetboek, aan het Secretariaat van de Raad voor de Mededinging de verzending van het dossier gevraagd. De secretaris van de Raad moet inderdaad gelijkgesteld worden met de griffier van de rechtsinstantie die het dossier onder zich heeft, aangezien de Raad voor de Mededinging niet wordt bijgestaan door een griffie.

Wat het dossier betreft dat naar de griffie van het Hof van Beroep te Brussel gezonden moet worden, heeft de Raad geoordeeld dat dit onder meer het volgende moet bevatten:

- de inleidende akte, met name de aanvraag of de aanmelding die aanleiding heeft gegeven tot het onderzoek van de zaak door de Dienst;

---

³⁶Vgl. in Frankrijk, het decreet nr. 87-849 van 19 oktober 1987 met betrekking tot de bij het Hof van Beroep van Parijs ingestelde voorzieningen tegen de beslissingen van de Raad voor de Mededinging. J.O. van 21 oktober 1987.

- het verslag van de Dienst aan de Raad;
- het dossier dat de Dienst bij de Raad heeft neergelegd - en niet enkel een inventaris van de stukken -, met uitsluiting van de documenten die zakengeheimen bevatten, wanneer de voorzitter ze heeft verwijderd uit het dossier dat werd medegedeeld aan de betrokken ondernemingen alsmede uit het dossier op basis waarvan de Raad de beslissing heeft genomen die het voorwerp is van het hoger beroep;
- de beslissing van de voorzitter van de Raad betreffende het vertrouwelijk karakter van bepaalde elementen van het dossier;
- de memories die de ondernemingen bij de Raad hebben neergelegd, evenals alle stukken die zij hebben voorgelegd;
- de procesverbalen van de zitting.

Het beroep kan worden ingesteld door de ondernemingen wier praktijk werd onderzocht of door de klager, evenals door alle partijen die verschenen zijn voor de Raad. Deze wijze van verhoor voor de Raad heeft tot gevolg dat, door een natuurlijke of een rechtspersoon af te wijzen³⁷, de Raad hem tegelijkertijd berooft van het recht om gebeurlijk hoger beroep aan te tekenen tegen de beslissing over zijn tussenkomst. Het was allicht verkieslijker geweest om aan het Hof van Beroep de zorg toe te vertrouwen te onderzoeken of de appellant een voldoende belang heeft om hoger beroep aan te tekenen.

De afwezigheid van een termijn voor de behandeling van het hoger beroep tegen een beslissing van de Raad om zich te verzetten tegen een concentratie, komt verrassend voor in vergelijking met de strakke beslissingstermijnen toegestaan aan de Raad inzake concentraties³⁸.

---

³⁷Zie artikel 27, §2, alinea 2 en 3 van de wet.

³⁸De zaak DOUGLAS GmbH en Compartilux (beslissing 94-C/C-14 van 18 mei 1994) is vastgesteld voor het Hof van Beroep op de zitting van 7 september 1995.

DEEL VIER. -VOORAFGAANDELIJKE CONTROLE OP CONCENTRATIES - ANALYSE VAN DE BESLISSINGEN.

Inleiding.

De reeds gepubliceerde beslissingen inzake concentraties vallen zeker op door hun beknoptheid. De Raad is er zich van bewust dat het wenselijk is dat zijn beslissingen op uitvoerige wijze geformuleerd zouden zijn zodat zijn analyse, zijn redenering en zijn besluiten duidelijk overkomen. Men dient echter op te merken dat de termijn binnen dewelke de Raad de zaak, waarvan hij slechts kennis krijgt op het ogenblik van ontvangst van het verslag van de Dienst, moet onderzoeken en een beslissing moet nemen, uitzonderlijk kort is. Bovendien komt de bekommernis om onverwijld een beslissing te nemen - al gaat dit enigszins ten koste van de transparantie van het optreden van de Raad - tegemoet aan de wens van de betrokken ondernemingen om de onzekerheid waarin zij zich verkeren in afwachting van een beslissing, zo snel mogelijk weg te nemen. Het jaarlijks verslag biedt derhalve aan de Raad de mogelijkheid om zijn beslissingen toe te lichten door meer in het bijzonder gewag te maken van de analyses en de besluiten van de Dienst voor de Mededinging waarop hij zich vaak gebaseerd heeft.

De lezing van bepaalde beslissingen inzake concentraties toont eveneens aan hoezeer de Raad afhankelijk is van de kwaliteit van het onderzoek dat gevoerd wordt door de Dienst, inzonderheid wat de concentraties betreft, daar de Raad slechts kan beslissen de tweede fase van de procedure in te zetten, indien vaststaat dat de concentratie onder het toepassingsgebied valt van de wet en dat er ernstige twijfel bestaat omtrent de toelaatbaarheid ervan. De Raad heeft in menig geval gesignaleerd dat zijn beslissing berustte op gegevens die verschaft werden door de betrokken partijen en die niet geverifieerd konden worden door de Dienst³⁹.

---

³⁹Beslissing van 20 december 1993 - 93-C/C-24 - PACKAGING Corporation of AMERICA (P.C.A.) - OMNI PAC EKCO GmbH Verpackungsmittel (OMNI-PAC) - PLUS PACK as Hastrup Ekco (PLUS PACK); beslissing van 25 januari 1994 - 94-C/C-1 - AKZO COATINGS International B.V. ("AKZO") - PPG Industries Inc ("PPG"); beslissing van 25 januari 1994 - 94-C/C-2 - GERLING Konzern Speciale Kreditversicherungs AG - Een groep van natuurlijke personen die samen 54 % van de groep Namur-Assurances du Crédit et Groupe Namur-Assurances du Crédit S.A. in handen hebben; beslissing van 10 februari 1994 - 94-C/C-7 - N.V. AMYLUM.

Hoofdstuk I. Vragen met betrekking tot de termijnen.

A. De aanmeldingstermijn.

1. Volgens artikel 12, §1 van de wet moeten de concentraties bij de Dienst voor de Mededinging worden aangemeld binnen een termijn van één week na de sluiting van de overeenkomst, de openbaarmaking van het aanbod tot aankoop of ruil of de verwerving van een zeggenschapsdeelneming.

De overeenkomst moet aangemeld worden, zelfs indien ze niet schriftelijk werd vastgesteld⁴⁰.

In zijn beslissing van 25 augustus 1994⁴¹ heeft de Raad gesteld dat een eenvoudige "**letter of intent**" geen "...overeenkomst (van concentratie) in de zin van artikel 12, §1 van de wet" uitmaakt. Uit het dossier vloeide voort dat het door de partijen ondertekend document slechts een fase uitmaakte in de onderhandelingen die geleid hebben tot het akkoord dat enkele weken later ondertekend werd, en geen vaste verbintenis inhield.

In zijn beslissing van 8 juli 1993⁴² heeft de Raad anderzijds gesteld dat een overeenkomst tot verwerving van de controle van een onderneming aangemeld moest worden, zelfs indien voor de daadwerkelijke totstandkoming van dit akkoord het sluiten van andere overeenkomsten noodzakelijk was. In dezelfde zin werd bij zijn beslissing van 29 november 1993⁴³ aangenomen dat hij een concentratie kon onderzoeken betreffende een overeenkomst tot sterkmaking, aangemeld door de sterkmaker die eveneens ten persoonlijke titel optrad⁴⁴.

De benaming die de partijen geven aan de overeenkomst is niet doorslaggevend om te bepalen of er aanleiding bestaat tot aanmelding, maar wel het verplicht karakter van de verbintenissen die zij op zich nemen⁴⁵.

De Dienst voor de Mededinging stelde zich de vraag of een aanmelding als onbestaande kon worden beschouwd indien op het tijdstip van de aanmelding, de desbetreffende concentratie nog niet het voorwerp heeft uitgemaakt van een overeenkomst in de zin van artikel 12, §1 van de wet. De Raad meent dat zulke houding niet aangenomen kan worden vermits zij zou leiden tot de seponering door de Dienst. Deze zou in dit geval, alvorens over te gaan tot het onderzoek, snel een verslag kunnen neerleggen waarin hij de Raad voorstelt vast te stellen dat het feit dat de aanmeldingstermijn doet lopen, nog niet heeft plaatsgevonden en dat derhalve geen aanleiding bestaat tot onderzoek van de zaak door de Dienst.

---

⁴⁰Beslissing van 10 februari 1994, 94-C/C-7, N.V. Amylum.

⁴¹94-C/C-26, Marvel Comics Italia SRL / Panini Publishing International S.A. / Maxwell Communications Italia SRL.

⁴²94-C/C-4, OSI Specialities Benelux NV / Union Carbide Benelux NV.

⁴³93-C/C-21, Société d'Etudes et d'Administration d'Entreprises / Ennio Gianaroli.

⁴⁴Zie op dit punt, de opmerkingen van Robert SACRE, "Loi sur la concurrence économique, premières applications aux concentrations juin 1993-juin 1994", R.P.S., 1994, nr.3.

⁴⁵Beslissing van 20 december 1993, 93-C/C-24, Packaging Corporation of America / Omni-Pac / Plus Pack.

In de veronderstelling dat de Raad dit voorstel niet zou volgen, zou men evenwel kunnen vrezen dat de Dienst niet meer over de nodige tijd zou beschikken om de zaak te onderzoeken. Het zou aangewezen zijn een procedure te voorzien betreffende de seponering van zaken aangaande aangemelde concentraties welke de aan de Raad verleende beslissingstermijn zou schorsen.

2. In verscheidene zaken heeft de Dienst voor de Mededinging gesteld dat bij laattijdige aanmelding van een concentratie, de bepalingen van artikel 33, §2 niet toepasselijk zouden zijn en dat het vermoeden van toelaatbaarheid, bij gebrek aan een beslissing binnen de maand, niet zou gelden.

De Dienst baseerde deze stellingname op de voorbereidende werken⁴⁶, op de termen "indien het gaat om een concentratie aangemeld overeenkomstig artikel 12, §1" in artikel 33, §1, alsmede op de toelichtingen met betrekking tot de aanmeldingstermijn voor concentraties die geformuleerd werden in het formulier CONC-C/C-1, dat gehecht is aan het K.B. van 23 maart 1993 en volgens dewelke "de niet-naleving van de termijn van één week de niet-toepasbaarheid van de in artikel 33 van de wet geformuleerde termijnen met zich mee brengt."

De Raad heeft deze stelling niet gevolgd enkel omwille van het feit dat zij afbreuk doet aan de rechtszekerheid. Er kunnen zich immers enerzijds meningsverschillen voordoen tussen de Dienst en de Raad met betrekking tot het vertrekpunt van de aanmeldingstermijn. Het vermoeden van toelaatbaarheid, verbonden aan de ontstentenis van beslissing van de Raad binnen de maand, is anderzijds zo belangrijk dat het er op aan komt elke onzekerheid daaromtrent te voorkomen.

De Dienst heeft rekening gehouden met de stelling van de Raad en waakt erover dat zijn verslag aan de Raad overgemaakt wordt binnen een termijn welke de Raad in staat stelt om de toelaatbaarheid van concentraties te onderzoeken en dit vóór het verstrijken van de termijn van één maand, zelfs indien de aanmelding de Dienst laattijdig voorkomt.

3. Gedurende de onderzochte periode, heeft de Raad de in artikel 37, §2 voorziene geldboete niet opgelegd, hetzij omwille van het feit dat op het moment waarop de aanmelding diende te gebeuren de uitvoeringsbesluiten nog niet gepubliceerd waren, hetzij omdat de vertraging minimaal was⁴⁷, uitgezonderd in twee zaken⁴⁸.

In één van deze twee zaken werd het onderdeel dat betrekking had op de geldboete, niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad omwille van de discussies die toen bestonden binnen de Raad omtrent de noodzakelijkheid om over te gaan tot de publikatie van de beslissingen voorzien in artikel 37, §2. Deze vraag is later in bevestigende zin opgelost geworden omwille van het ontradenend karakter van de geldboete die bovendien opgelegd kan worden, al zijn de partijen ter goeder trouw.

---

⁴⁶ Memorie van toelichting, blz. 31.

⁴⁷ Beslissingen van 16 juli 1993 C/C-7, 12 oktober 1993 C/C-12, 12 april 1994 C/C-9, 7 juni 1994 C/C-17, 22 juni 1994 C/C-21, 28 juli 1994 C/C-24.

⁴⁸ Beslissing van 29 september 1994, 94-C/C-31.

B. Beslissingstermijn.

a. Aanvang van de beslissingstermijn.

1. Volgens de bewoordingen van artikel 33, §2.3. van de wet moet de beslissing van de Raad binnen een maximale termijn van één maand genomen worden. Deze termijn loopt vanaf de dag volgend op de dag van de ontvangst van de aanmelding of, wanneer de inlichtingen die bij de aanmelding moeten worden verstrekt onvolledig zijn, vanaf de dag volgend op de dag van de ontvangst van de aanvullende inlichtingen.

De te verstrekken inlichtingen zijn deze die voorkomen in het formulier CONC C/C-1, volgens het model dat opgenomen is in de bijlage van het K.B. van 23 maart 1993 betreffende de aanmelding van concentraties.

Volgens artikel 4, §3 van dit K.B. worden "onjuiste of misleidende gegevens gelijkgesteld met onvolledige gegevens".

Luidens artikel 5, §2 van hetzelfde K.B. blijkt dat "indien de Dienst vaststelt dat de gegevens in de aanmelding onvolledig zijn ten aanzien van een belangrijk punt, hij de aanmeldende partijen of de gemeenschappelijke vertegenwoordiger daarvan schriftelijk en zonder termijn in kennis stelt en een passende termijn vaststelt opdat zij ze zouden kunnen vervolledigen."

Volgens de bewoordingen van artikel 5, §4 kan de Dienst vrijstelling verlenen van de verplichting tot het verstrekken van bepaalde in het formulier CONC C/C-1 verlangde gegevens, indien hij van mening is dat die gegevens niet noodzakelijk zijn voor het onderzoek van de zaak. Die bepaalde gegevens kunnen niettemin later door de Dienst of de Raad worden gevraagd, maar het ontbreken ervan in de aanmelding maakt deze niet onvolledig in de zin van §2 van voormeld artikel.

2. De hierboven vermelde bepalingen kennen aan de Dienst een ruime beoordelingsbevoegdheid toe met betrekking tot de volledigheid van de aanmelding in de zin van artikel 33. Deze beoordelingsbevoegdheid oefent zij uit zonder tussenkomst van de Raad, noch van zijn voorzitter.

Uit het feit dat de Dienst over geen enkele beslissingsbevoegdheid beschikt, leidt de Raad nochtans af dat zij niet gebonden is door de mening van de Dienst met betrekking tot de berekening van de beslissingstermijn die gesteld is geworden door de Raad, alsmede dat het hem toekomt om een eventuele controverse te beslechten met betrekking tot dit punt tussen de Dienst en de aanmeldende partijen.

Het is belangrijk op te merken dat het risico bestaat dat de Raad, die slechts op de hoogte is van deze eventuele controverse na ontvangst van het dossier en van het verslag of van een memorie, vaststelt dat het vermoeden van toelaatbaarheid gold zelfs vóór dat hij gevat werd door de Dienst.

De teksten die grotendeels gebaseerd zijn op de EEG-verordening nr.4064/89 van 21 december 1989, hebben zonder twijfel onvoldoende rekening gehouden met het feit dat de

beslissingsbevoegdheid en de onderzoeksbevoegdheid in België toevertrouwd werden aan afzonderlijke organen en dit in tegenstelling met wat het communautair recht terzake voorziet.

3. Artikel 23, §2.3. van de wet stelt dat, indien een onderneming de gevraagde inlichtingen niet binnen de door de Dienst gestelde termijn verstrekt of deze onvolledig, onjuist of verdraaid verstrekt, de voorzitter van de Raad voor de Mededinging op eenvoudig verzoek van de Dienst, bij een met reden omklede beslissing, de inlichtingen kan eisen.

Dezelfde bepaling stelt dat deze beslissing de schorsing inhoudt van de termijnen, bedoeld in artikel 33, §§2 en 3, tot de dag waarop de inlichtingen worden verstrekt of ten laatste tot de dag waarop de termijn die bepaald werd door de voorzitter van de Raad verstrijkt.

Deze bepaling heeft geen betrekking op onvolledige, onjuiste of verdraaide inlichtingen, verstrekt op het ogenblik van de aanmelding. In dat geval zou de termijn inderdaad niet opgeschort kunnen worden aangezien hij nog niet was begonnen lopen.

Hieruit volgt dat, zo de ondernemingen steeds op de hoogte zijn van een schorsingsoorzaak van de beslissingstermijn omwille van de tussenkomst van de voorzitter, zij daarentegen niet noodzakelijk ingelicht worden over het ogenblik waarop de termijn een aanvang neemt, hetgeen te betreuren valt.

In het belang van de ondernemingen had het volgens de Raad wenselijker geweest te preciseren dat een aanmelding de beslissingstermijn, opgelegd aan de Raad, doet lopen, maar dat deze termijn in bepaalde gevallen geschorst kan worden op verzoek van de Dienst bij beslissing van de Raad of van zijn voorzitter, ook wanneer de bij de aanmelding verstrekte inlichtingen onvolledig, onjuist of verdraaid zijn, en dat het verzoek van de Dienst de beslissingstermijn van rechtswege zou schorsen tot op het ogenblik van de beslissing van de Raad of zijn voorzitter.

b. Opschorting van de beslissingstermijn.

Artikel 23, §2.3. van de wet, waarvan hoger sprake, is nooit toegepast geworden gedurende de onderzochte periode bij concentraties tijdens het onderzoek van de zaak door de Dienst gedurende de eerste fase, en dit niettegenstaande herhaalde verzoeken tot inlichtingen van de Dienst zonder antwoord zijn gebleven. Inderdaad, omwille van de beslissingstermijnen, beschikt de Dienst niet over voldoende tijd om een verzoek te richten aan de voorzitter van de Raad vóór het verstrijken van de termijn die de Dienst vastgesteld had in hoofde van de ondervraagde ondernemingen, of wenst hij niet het risico te nemen zulk verzoek in te dienen omwille van de gevolgen, die de weigering van de voorzitter om de gewenste inlichtingen te eisen met zich mee zou kunnen brengen, op de beslissingsbevoegdheid van de Raad die na één maand te rekenen vanaf de dag na de aanmelding eindigt.

Zulke verzoeken hadden kunnen worden zijn neergelegd door de Dienst indien de wet had voorzien dat het verzoek zelf de beslissingstermijn inzake concentraties schorste tot op de datum van de beslissing van de voorzitter van de Raad.

Men kan anderzijds niet met zekerheid uit deze bepaling afleiden dat de beslissing van de voorzitter voor gevolg kan hebben dat de in artikel 33, §§2 en 3 voorziene termijnen geschorst worden wanneer de beslissing betrekking heeft op inlichtingen die verstrekt moeten worden

door andere ondernemingen dan de aanmeldende partijen. Indien dit het geval zou zijn, moet de beslissing aan laatstgenoemden worden betekend, hetgeen niet voorzien werd in de wet.

Hoofdstuk II. Verloop van de procedure in twee fasen.

Artikel 33, §2, 2 van de wet omschrijft niet welke beslissing de Raad kan nemen wanneer het dossier, dat hem is overgemaakt door de Dienst op het einde van het onderzoek van de zaak, hem niet toelaat te beslissen of een concentratie al dan niet binnen het toepassingsgebied van de wet valt en wanneer hij meent dat op dit punt een bijkomend onderzoek noodzakelijk is.

Men dient te onderstrepen dat het onderzoek met betrekking tot de voorwaarde inzake het marktaandeel, zoals dit geformuleerd werd door de wetgever, impliceert dat de Raad geval per geval de betrokken produktenmarkt(en) bepaalt met inachtnaam van de aard van de produkten, en eveneens de geografische markt bepaalt die beperkter kan zijn dan het nationaal territorium, hetgeen slechts kan gebeuren op basis van nauwkeurige gegevens en na een uitgebreide analyse.

Met betrekking tot de concentratie die resulteerde in de beslissing van 15 december 1993⁴⁹, heeft de Raad bij beslissing van 7 oktober 1993 de Dienst belast met een bijkomend onderzoek ten einde preciezere gegevens te verzamelen die hem noodzakelijk leken om vast te stellen of de operatie onder het toepassingsgebied van de wet viel. De Raad besliste aldus om de in artikel 33, §3 van de wet voorziene procedure in te zetten zonder vastgesteld te hebben of de concentratie onder het toepassingsgebied van de wet viel en ernstige twijfels opwier met betrekking tot zijn toelaatbaarheid.

Ofschoon deze oplossing niet kan steunen op een uitdrukkelijke bepaling van de wet, kwam zij de Raad meer billijk over dan een beslissing waarbij hij zou vaststellen dat hij zich niet zou kunnen verzetten tegen een concentratie op grond van de enige reden dat hij niet over voldoende inlichtingen zou beschikken met betrekking tot de markten waarop de ondernemingen actief zijn.

---

⁴⁹93-C/C-23, Reed Elsevier plc / Official Airlines Guides, Inc / OAG Travel Marketing Services, Inc.

Hoofdstuk III. Niet-publicatie van aanmeldingen van concentraties.

De wet heeft geen publicatieverplichting voorzien voor aanmeldingen van concentraties die onder haar toepassingsgebied vallen. Zulke verplichting bestaat voor concentraties met communautaire dimensie die onderworpen zijn aan de controle van de Europese Commissie.

Derden kunnen derhalve hun opmerkingen slechts laten gelden indien zij ervan op de hoogte gesteld zijn door bijvoorbeeld de Commissie voor de Mededinging of wanneer zij ondervraagd worden door de Dienst voor de Mededinging.

De termijn waarbinnen de Dienst de zaak dient te onderzoeken is echter zo kort dat hij niet steeds de mogelijkheid heeft om de ondernemingen die actief zijn op de betrokken markt, te ondervragen of rekening te houden met hun antwoorden die de Dienst dikwijls bereiken na de neerlegging van het verslag bij de Raad.

Hoofdstuk IV. Betrokken markt.

Inleiding.

De bepaling van het marktaandeel, zowel om na te gaan of de controledrempel met betrekking tot het marktaandeel bereikt is als om vervolgens de gevolgen van de concentratie te onderzoeken, heeft aanleiding gegeven tot discussies waarvan de Raad gewag moet maken alvorens de oplossingen die zij in de toekomst voorneemt te volgen, toe te lichten.

Zowel artikel 10, §2 als artikel 11, §1 van de wet verwijzen naar het begrip "betrokken markt".

Volgens de bewoordingen van artikel 10, §2 "kunnen slechts worden toegelaten, de concentraties die niet tot gevolg hebben dat een machtspositie wordt verworven of versterkt welke een daadwerkelijke mededinging op de Belgische betrokken markt of een wezenlijk deel daarvan merkbaar belemmert."

Volgens de bewoordingen van artikel 11, §1 "zijn de bepalingen van afdeling 2 met betrekking tot de concentraties slechts van toepassing wanneer de betrokken ondernemingen samen een omzet, bepaald volgens de in artikel 46 bedoelde criteria, van meer dan één miljard frank totaliseren en samen meer dan 20% van de betrokken markt controleren."

Vooreerst wordt stilgestaan bij het standpunt van de Dienst voor de Mededinging over de criteria die toelaten het controleerbaar karakter van een concentratie-operatie vast te stellen. Dit standpunt heeft een grote weerslag op de rechtspraak van de Raad alsmede op het aantal aanmeldingen van concentraties⁵⁰.

Vervolgens wordt de rechtspraak van de Raad ontleed. Er zal echter geen gewag gemaakt worden van alle beslissingen die gewezen werden tot 30 september 1994, maar wel van deze die afwijken van het standpunt van de Dienst voor de Mededinging en die kenmerkend zijn voor de moeilijkheden waarmee de Raad geconfronteerd werd bij het onderzoek naar de criteria die haar aktieveld bepalen.

Tenslotte zal de Raad meedelen hoe hij in de toekomst het begrip "betrokken markt" in de zin van de artikels 10, §2 en 11, §1 van de wet van 5 augustus 1991 zal interpreteren, waarbij de Raad evenwel aandringt op de tussenkomst van de wetgever indien de met het oog op de rechtszekerheid weerhouden oplossingen niet zouden beantwoorden aan de oogmerken die de wetgever nastreefde door het voorafgaandelijk toezicht op concentraties aan de Raad toe te vertrouwen.

A. Standpunt van de Dienst voor de Mededinging.

1. De Dienst voor de Mededinging meent dat aan de tweede voorwaarde van art.11, §1 van de wet voldaan is wanneer de betrokken ondernemingen of één van hen, meer dan 20% van een nationale produktenmarkt controleren.

Met andere woorden dient een markt als "een betrokken markt" te worden aangezien **omdat** de betrokken ondernemingen er een marktaandeel op bezitten dat groter is dan 20%, zodat er

---

⁵⁰Volgens de tekst van het formulier CONC C/C-1, wordt aan de ondernemingen aanbevolen om, vooraleer een concentratie aan te melden, officieus contact op te nemen met de Dienst voor de Mededinging.

geen aanleiding zou bestaan om bij de beoordeling van de controleerbaarheid van de operatie, voorafgaandelijk te onderzoeken op welke markten de concentratie gevolgen kan hebben op het vlak van de mededinging.

Het enige correctief dat aangebracht wordt aan deze stelling betreft de markten waarop enkel de ondernemingen actief zijn die deel uitmaken van de groep van de onderneming die het voorwerp uitmaakt van de controleverwerving. Deze markten worden niet in overweging genomen door de Dienst voor de berekening van de drempel wanneer de overgenomen onderneming er niet op aanwezig is. In dezelfde zin wordt er bij controleverwerving door overname van vermogensbestanddelen enkel het marktaandeel van de vervreemder dat hierop betrekking heeft in aanmerking genomen voor de berekening van de drempel, hetwelk aan het marktaandeel van de overnemer wordt toegevoegd.

De Dienst voor de Mededinging meent anderzijds dat, bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van de concentratie, het onderzoek van de Raad slechts betrekking mag hebben op de gevolgen van de concentratie op de markten weerhouden om het controlebaar karakter van de concentratie te rechtvaardigen en zulks bij toepassing van het bovenvermeld criterium, nl. de markten waarop de ondernemingen gezamenlijk of afzonderlijk een marktaandeel hebben van meer dan 20%.

De Dienst kent aldus aan het begrip "betrokken markt" in artikel 10, §2 en in artikel 11, §1 een identieke draagwijdte toe. Het weze opgemerkt dat de Dienst, om het begrip te omschrijven, het niet belangrijk achtte om voorafgaandelijk te onderzoeken welke de betekenis is van dit begrip in de zin van artikel 10, §2 van deze wet, doch hieraan de betekenis heeft gegeven dat de Dienst meende te kunnen hechten aan dit begrip in het artikel 11, §1.

Twee voorbeelden kunnen de door de Dienst voor de Mededinging gevolgde werkwijze illustreren.

Met betrekking tot de concentratie die gerealiseerd werd door de overname van de activiteiten van de groep SMITHKLINE BEECHAM door de groep SARA LEE in de sector van de lichaamsverzorgingsprodukten, zaak die aanleiding heeft gegeven tot de beslissing van 12 juli 1993⁵¹, heeft de Dienst voor de Mededinging gesteld dat aan de voorwaarde met betrekking tot het marktaandeel in de zin van artikel 11, §1 voldaan was gelet op de belangrijkheid van de marktaandelen van de groep SARA LEE op de markten van de insecticides, koffie en thee. Hij heeft anderzijds overwogen dat de analyse van de gevolgen van de operatie op deze markten geen belang had aangezien de operatie geen enkele band vertoonde met deze markten, en dat de gevolgen van de operatie op de betrokken markt van lichaamsverzorgingsprodukten niet onderzocht dienden te worden omwille van het feit dat deze markt niet als betrokken markt kon worden aanzien vermits het marktaandeel van SMITHKLINE BEECHAM terzake de 20% niet overschreed.

In de zaak met beslissing van de Raad van 12 oktober 1993⁵², betrof de aangemelde operatie de fusie tussen de vennootschappen AMAX en CYPRUS, beide actief op de markt van molybdeen bestemd voor de metaalindustrie. Volgens het verslag van de Dienst in deze zaak, kon deze markt geen betrokken markt uitmaken, noch in overweging genomen worden bij het

---

⁵¹1993-C/C-5.

⁵²1993-C/C-12.

onderzoek naar de toelaatbaarheid van de concentratie, op grond van het feit dat het controleerbaar karakter van de operatie niet voortvloeide uit het gecombineerde marktaandeel van de vennootschappen op deze markt dat lager was dan de drempel van artikel 11, §1, maar uitsluitend voortvloeide uit de belangrijkheid van het marktaandeel van de vennootschap AMAX op de markt van chemische produkten afgeleid van molybdeen.

2. Het standpunt dat de Dienst voor de Mededinging heeft ingenomen, vloeit volgens hem voort uit de definities die hernomen worden in sectie 5 van het formulier CONC-C/C-1 waarvan het model is opgenomen als bijlage bij het K.B. van 23 maart 1993 betreffende de concentraties voorzien in artikel 12 van de wet.

Afdeling 5 van dit formulier heeft volgens zijn opschrift betrekking op "de inlichtingen over de betrokken markten, bedoeld bij artikel 11 van de wet"⁵³. De ondernemingen die een concentratie aanmelden dienen de noodzakelijke gegevens met betrekking tot de markten te verstrekken, rekening houdend met de definities van de **relevante produktenmarkt** (le marché de produits concerné), de **relevante geografische markt** (le marché géographique concerné), de **betrokken markt** (le marché concerné) en de **beïnvloede markt** (le marché affecté).

Door de markten te omschrijven waarop de op het ogenblik van de aanmelding te verstrekken gegevens betrekking moeten hebben, bepalen deze definities volgens de Dienst voor de Mededinging eveneens het toepassingsgebied van de bepalingen van de wet van 5 augustus 1991 inzake het voorafgaandelijk onderzoek van concentraties, alsmede de markten waarop de gevolgen van de concentratie dienen te worden ontleed.

Uit de verslagen van de Dienst in verschillende zaken blijkt dat, hoewel de drie definities die hierna volgen, voorafgegaan worden door de zin "Onder "**beïnvloede markt**" verstaat men een betrokken markt waarbij" de Dienst in werkelijkheid onder het begrip "de betrokken markt", zoals bedoeld in de artikelen 11, §1 en 10, §2, een markt verstaat waarbij:

"a) twee of meer partijen bij de concentratie (met inbegrip van de ondernemingen die tot dezelfde groep behoren volgens de definitie van afdeling 3) activiteiten uitoefenen op dezelfde produktenmarkt of binnen dezelfde produktengroep en waarbij de concentratie een gecombineerd marktaandeel van meer dan 20% verwerft (dit zijn horizontale relaties)

of

"b) één van de betrokken partijen (met inbegrip van de ondernemingen die tot dezelfde groep behoren volgens de definitie van afdeling 3) activiteiten uitoefent op een produktenmarkt die toeleverancier of afnemer is t.o.v. een produktenmarkt of een produktengroep waarop een andere partij haar activiteit uitoefent, en wanneer één van de marktaandelen meer dan 20% bedraagt, ongeacht of er een relatie leverancier-klant bestaat tussen de betrokken partijen (dat zijn verticale relaties)

of

---

⁵³Onderstreping door de Raad

"c) één van de betrokken partijen (met inbegrip van de ondernemingen die tot dezelfde groep behoren volgens de definitie van afdeling 3), zelfs wanneer er geen verticale of horizontale relaties zijn, een marktaandeel van meer dan 20 % heeft voor één of meer produktenmarkten of produktengroepen (verzamelaspect)".

Met betrekking tot de concentratie die gerealiseerd werd door de verwerving van de aandelen van de N.V. ROB, actief op diverse markten van cosmetica, door de groep JOHNSON & JOHNSON, actief op het vlak van farmaceutische produkten⁵⁴ had de Dienst aldus aan de Raad voorgesteld te stellen dat de operatie controleerbaar was, alhoewel de marktaandelen die in handen waren van de ROC-groep lager bleken dan de drempel die vastgelegd is in artikel 11, §1 van de wet. Volgens de Dienst vloeide het controleerbaar karakter van de operatie voort uit de omvang van de aandelen van de groep JOHNSON & JOHNSON op bepaalde markten van geneesmiddelen. De Dienst was de mening toegedaan dat rekening moest gehouden worden met alle produktenmarkten waarop de verwervende vennootschap actief was ten einde uit te maken of de drempel bereikt was, hetgeen volgens hem voortvloeit uit de derde omschrijving van "beïnvloede markt" bij gebrek aan een horizontale of verticale relatie, zoals weergegeven door het formulier CONC-C/C-1.

B. Analyse van de beslissingen van de Raad voor de Mededinging.

1. In verscheidene zaken heeft de Raad - meestal impliciet - de stelling van de Dienst voor de Mededinging overgenomen die erin bestond ervan uit te gaan dat elke nationale produktenmarkt op dewelke de betrokken ondernemingen activiteiten uitoefenen, een betrokken markt is wanneer de betrokken ondernemingen of één daarvan op deze markt een marktaandeel van meer dan 20% bezitten. Hij heeft ditzelfde criterium toegepast wanneer onderzocht moest worden of de concentratie tot gevolg had dat er een machtspositie werd verworven of versterkt welke een daadwerkelijke mededinging op de Belgische betrokken markt of op een wezenlijk deel ervan kon belemmeren.

Dit verklaart onder meer dat een groot aantal beslissingen geen melding maakt van de aard van relatie tussen de betrokken partijen (horizontale of verticale relatie of verzamelaspect). Het ontbreken van nauwkeurige gegevens in de gepubliceerde beslissingen omtrent de wijze waarop de Raad het marktaandeel heeft berekend, wordt tevens verklaard door de zorg om de bescherming van de zakengeheimen.

Niet alle beslissingen zullen worden geanalyseerd. Het leek de Raad meer aangewezen om in het bestek van dit eerste verslag gewag te maken van de enkele beslissingen die getuigen van de ondervonden moeilijkheden met betrekking tot de interpretatie aangaande de marktaandeeldrempel zoals geformuleerd door de wetgever, alsmede om een overzicht te geven van de twijfels die gedurende de eerste maanden van zijn activiteit gerezen zijn inzake de criteria die de Raad toelaten zijn aktieterrein te bepalen inzake concentraties.

2. In zijn beslissing van 6 december 1993⁵⁵, heeft de Raad geoordeeld dat de omschrijvingen in het formulier CONC-C/C-1, waarvan het model opgenomen is als bijlage bij het K.B. van 23

---

⁵⁴Beslissing van 6 december 1993, 93-C/C-22.

⁵⁵93-C/C-22, Johnson & Johnson / LVMH Møet Hennessy Louis Vuitton.

maart 1993 met betrekking tot de aanmelding van concentraties in de zin van artikel 12 van de wet, niet tot doel hadden om de draagwijdte van artikel 11, §1 te verduidelijken, noch te stellen wat men onder "betrokken markt" in de zin van deze bepaling diende te verstaan, vermits het K.B. van 23 maart 1993 slechts van toepassing is indien de controledrempels bereikt zijn.

Dit formulier bevat trouwens geen enkele definitie van "betrokken markt" vermits het adjectief "betrokken" ("concerné"), althans in de Franse versie van de tekst, hernomen wordt in de beschrijving zelf van de "betrokken markt", hetzij een relevante produktenmarkt ("un marché de produits concerné") of een groep van produkten, op een relevante geografische markt ("un marché géographique concerné"). In de nederlandse versie van dezelfde tekst, is het woord "relevant" gebruikt i.p.v. "betrokken".

De definities met betrekking tot de "beïnvloede markt" die hernomen worden in het formulier, geven derhalve onder deze bepaling, volgens de aard van relaties tussen de betrokken partijen, de betrokken markt weer waarover de ondernemingen die een concentratie aanzmelden op het ogenblik van deze aanmelding, **informatie moeten verstrekken**, hetgeen duidelijk blijkt uit de zin die deze definities voorafgaat, met name "Onder beïnvloede markt verstaat men een betrokken markt waar:...").

3. Blijkens bepaalde beslissingen die genomen werden tijdens de onderzochte periode, is de Raad herhaaldelijk afgeweken van het voorstel van beslissing dat geformuleerd werd door de Dienst voor de Mededinging in zijn verslag, op het vlak van de vraag of een concentratie-operatie aangemeld diende te worden.

In zijn beslissing van 12 juli 1993⁵⁶, heeft de Raad besloten dat de concentratie als gevolg van de verwerving door SARA LEE van de activa van SMITHKLINE BEECHAM in de sector van de lichaamsverzorgingsprodukten, niet onderworpen kan worden aan zijn voorafgaandelijke controle, aangezien de partijen op deze markt geen marktaandeel hadden dat groter was dan 20%. De Raad is de Dienst voor de Mededinging niet bijgetreden in zijn voorstel waar deze oppert dat de operatie wel controleerbaar was als gevolg van de omvang van de aandelen van SARA LEE in andere afzonderlijke produktenmarkten. De Raad heeft verduidelijkt dat men onder betrokken markt "*de markt op dewelke het concentratieakkoord betrekking heeft*", dient te verstaan.

In zijn beslissing van 6 december 1993⁵⁷ heeft de Raad gesteld dat de in overweging te nemen markten om na te gaan of de controledrempel bereikt is, "*die waren waarop de concentratie zich voordoet of die waarop zij een rechtstreekse weerslag heeft*", en heeft de Raad tevens verduidelijkt dat dit het geval was wanneer de partijen activiteiten uitoefenen op dezelfde produktenmarkt (horizontale relatie), of wanneer één van hen activiteiten uitoefent op een produktenmarkt die toeleverancier of afnemer is t.o.v. een produktenmarkt waarop een andere partij haar activiteiten uitoefent (verticale relatie). Volgens de Raad was de door de Dienst voor de Mededinging gemaakte vergelijking met het communautair recht, ten einde te rechtvaardigen dat elke markt in aanmerking genomen diende te worden (verzamelaspect), niet relevant in de fase van het onderzoek van het toepassingsgebied van de bepalingen van de

---

⁵⁶93-C/C-5, Sara Lee / DE NV / Smith Kline Beecham plc.

⁵⁷93-C/C-22, Johnson & Johnson / LVMH Moët Hennessy Louis Vuitton.

wet van 5 augustus 1991 betreffende de concentraties, vermits de controleerbaarheid van een concentratie met een communautaire dimensie slechts bepaald werd door een drempel van de omzet uitgedrukt in absolute cijfers.

In deze zaak heeft de Raad beslist dat de verwerving van de controle van de N.V. ROB door de JOHNSON & JOHNSON-groep niet aangemeld diende te worden, na enerzijds vastgesteld te hebben dat de gecombineerde marktaandelen van ROB en de JOHNSON & JOHNSON-groep, beide aanwezig op diverse markten van cosmetica, de 20% niet overschreden, en anderzijds dat de markten van farmaceutische producten waarop de JOHNSON & JOHNSON-groep een marktaandeel van meer dan 20% bezat, geen opwaartse of neerwaartse relatie hadden t.o.v. de markten waarop de concentratieoperatie betrekking had.

In de zaak met beslissing van 24 juni 1994⁵⁸ heeft de Raad beslist dat de controle-overname van de onderneming INVESTMENT AB CARDO door INCENTIVE AB geen controleerbare concentratie uitmaakte, hoewel INVESTMENT AB CARDO op vier markten een marktaandeel bezat van meer dan 20%, om reden dat de verwerkende vennootschap niet aanwezig was op deze markten noch op de markten die toeleverancier of afnemer is t.o.v. de markt waarop de concentratie plaatsgreep.

4. Er dient echter vastgesteld te worden dat de Raad in deze drie zaken beslissingen heeft genomen die onderling weinig verenigbaar zijn, hoewel zij echter wel alle drie het in overweging nemen van het verzamelaspect voor de bepaling van de in overweging te nemen markt voor de berekening van de drempel, verwerpen.

In de zaak SARA LEE / SMITHKLINE BEECHAM, heeft de Raad gesteld dat men onder betrokken markt in de zin van artikel 11, §1, de nationale productenmarkt diende te verstaan waarop het concentratieakkoord betrekking had. Het betreft derhalve de markt waarop de verwerkende vennootschap een aandeel verwerft als gevolg van de concentratie.

In de zaak JOHNSON & JOHNSON / ROB en in de zaak INCENTIVE AB / INVESTMENT AB CARDO, heeft de Raad integendeel voorgehouden dat de markt waarop de concentratie betrekking had, niet noodzakelijk een betrokken markt was in de zin van artikel 11, §1, zelfs indien als gevolg van de concentratie, de verwerkende vennootschap meer dan 20% van deze markt controleert.

Uit deze twee beslissingen vloeit inderdaad voort dat de markt op dewelke de concentratie plaats vindt, een betrokken markt zou zijn indien de verwerkende vennootschap er reeds op aanwezig is vóór de concentratie, in België of in het buitenland, of wanneer deze markt toeleverancier of afnemer is t.o.v. de markten waarop de verwerkende vennootschap activiteiten uitoefent op het ogenblik van de concentratie en in dit laatste geval, ongeacht de grootte van haar aandeel op deze markten.

Er vloeit anderzijds uit deze twee beslissingen voort dat een betrokken markt die verschilt van die waarop de concentratie zich voordoet, eveneens in overweging genomen dient te worden voor de berekening van de drempel van meer dan 20%, wanneer deze markt toeleverancier of afnemer is t.o.v. de markt waarop de concentratie betrekking heeft en wanneer de

---

⁵⁸94-C/C-22, Incentive Ab / Investment AB Cardo.

verwerkende vennootschap erop aanwezig is, en dit ongeacht het aandeel van de betrokken ondernemingen op de markt waarop de concentratie zich voordoet.

5. De volgende drie beslissingen, die elk betrekking hebben op een concentratie tussen actieve ondernemingen, of potentieel actieve ondernemingen **op dezelfde productenmarkt** (horizontale relatie), maar waarvan er enkel één op de nationale markt goederen aanbiedt, koopt en verkoopt of overgaat tot andere transacties, verdienen eveneens aangestipt te worden in verband met de moeilijkheden waarmee de Raad geconfronteerd is geworden bij de interpretatie van de voorwaarde met betrekking tot de marktaandeeldrempel.

In de zaak met beslissing van de Raad van 16 juli 1993⁵⁹ heeft de Raad vastgesteld dat de drempel van 20% overschreden was als gevolg van het feit dat de vennootschap AMYLUM, die vrijwel de totaliteit van de aandelen van de Bulgaarse vennootschap TSAREVICHNI waarvan de installaties nog niet productief waren, wenste te verwerven, meer dan 20% van de Belgische markt van het natief zetmeel controleerde.

In de concentratie die tot stand kwam door de verwerving door COLGATE-PALMOLIVE Cy van de Beneluxmerken van bepaalde schoonheidsproducten van BARENDS UNICURA, heeft de Raad in zijn beslissing van 25 augustus 1994⁶⁰ vastgesteld dat de operatie voor controle in aanmerking kwam omwille van het feit dat COLGATE PALMOLIVE meer dan 20% van de betrokken markten van douche-gels en vloeibare zeep controleerde. Uit deze beslissing vloeit voort dat BARENDS UNICURA niet aanwezig was op de Belgische markt van deze twee producten aangezien zij haar Benelux-merken slechts exploiteerde in Nederland.

In de zaak met beslissing van de Raad van 29 augustus 1994⁶¹, stelde de N.V. WATERS voor om de activa van de N.V. MILLIPORE te verwerven op het vlak van de liquido-chromatografische instrumenten als gevolg van de beslissing van de MILLIPORE-groep om met dit onderdeel van haar activiteiten te stoppen. De Raad heeft beslist dat de operatie niet aan zijn voorafgaandelijke goedkeuring voorgelegd diende te worden ofschoon het marktaandeel dat de WATERS-groep verwierf als gevolg van de concentratie, 20% overschreed. De Raad heeft in deze beslissing geoordeeld dat de woorden "samen meer dan 20% van de betrokken markt controleren", bij een horizontale relatie impliceert dat de verwerkende vennootschap en de overgedragen vennootschap actief zijn op de markt, en dat voor de beoordeling van deze voorwaarde geen rekening kon gehouden worden met een potentiële activiteit die slechts voortvloeide uit de statutaire formulering van het maatschappelijk doel. In casu waren noch de verwerkende vennootschap die opgericht zou worden, noch de vennootschappen van de groep waarvan eerstgenoemde deel uitmaakte, actief geweest op de markt van de liquido-chromatografische instrumenten. De Raad heeft bovendien verduidelijkt dat de operatie vanuit economisch standpunt eerder een splitsing was dan een concentratie.

Naar aanleiding van deze drie zaken kan men zich de vraag stellen wat men dient te verstaan onder de bewoordingen "de betrokken ondernemingen die samen een omzet van meer dan

---

⁵⁹93-C/C-6, Amylum / GmbH Tsarevichni Produkt

⁶⁰94-C/C-27, Colgate-Palmolive Company / Barends Unicura B.V.

⁶¹94-C/C-29, Millipore / Waters

20% van de betrokken markt controleren", als toepassingsvoorwaarde van de bepalingen met betrekking tot de controle op de concentraties (art.11, §1). De term "samen" betekent: de ene met de andere en op hetzelfde ogenblik. In de mate dat de woorden "de betrokken ondernemingen" enerzijds betrekking hebben op de verwerkende vennootschap (met inbegrip van deze van de groep waartoe zij behoort), en anderzijds slaan op de onderneming die het voorwerp uitmaakt van de controleverwerving (met inbegrip van deze waarover zij de controle uitoefent), zal aan de voorwaarde derhalve slechts voldaan zijn indien de ene en de andere activiteiten uitoefenen op dezelfde nationale produktenmarkt vóór de concentratie. Deze interpretatie zou op zich voor gevolg hebben dat uit het toepassingsgebied van de wettelijke bepalingen met betrekking tot de voorafgaandelijke controle op concentraties gesloten worden:

- de concentraties tussen ondernemingen die actief zijn op verschillende produktenmarkten, hetgeen het geval is bij ontstentenis van een horizontale relatie;
- de concentraties tussen ondernemingen die activiteiten uitoefenen op dezelfde produktenmarkt, wanneer één van hen alleen actief is op de betrokken nationale produktenmarkt.

Deze interpretatie werd niet gevolgd door de Raad die, gedurende de onderzochte periode het controleerbaar karakter van de concentraties tussen ondernemingen die activiteiten uitoefenen op verschillende produktenmarkten of op verschillende geografische markten, aanvaardde, zonder echter aan de term "samen" een nauwkeurige betekenis te geven.

C. Bespreking.

Om de betwistingen te beëindigen die een bron van rechtsonzekerheid zijn voor de ondernemingen, is de Raad in verscheidene vergaderingen overgegaan tot een analyse van de voor- en nadelen van de verschillende stellingen en heeft hij naar oplossingen gezocht die volgens hem weerhouden dienen te worden.

De opvatting van de Dienst voor de Mededinging met betrekking tot de beoordeling of de controledrempel inzake het marktaandeel bereikt is, heeft eerst en vooral de verdienste dat er een relatief eenvoudig criterium vooropgesteld wordt⁶². Inderdaad, wanneer de omzetsdrempel bereikt is, volstaat het vast te stellen of de betrokken ondernemingen al dan niet gezamenlijk een marktaandeel bezitten van meer dan 20%, rekening houdend met alle markten waarop zij hun activiteiten uitoefenen en zonder dat het noodzakelijk is dat voorafgaandelijk overgegaan moet worden tot een definiëring van de markten waarop de concentratie een weerslag kan hebben.

Deze opvatting heeft eveneens het voordeel dat de concentraties tussen ondernemingen die op verschillende produktenmarkten aanwezig zijn, zelfs zonder verticale relatie, automatische onder het toepassingsgebied van de wettelijke bepalingen met betrekking tot de concentraties vallen, van zodra de drempel van 20% op één van deze markten overschreden is.

Uiteindelijk leidt deze opvatting tot een resultaat dat vergeleken kan worden met wat bereikt wordt door de vaststelling van de controledrempels die voor hun toepassing geen voorafgaandelijke omschrijving vereisen van de betrokken markt, en dat in deze zin kan steunen op het communautair recht.

De redenering van de Dienst voor de Mededinging om de in overweging te nemen markt te bepalen zowel voor de evaluatie van de controledrempel als voor het latere onderzoek naar de gevolgen van de concentratie op de mededinging, is volgens de Raad echter in diverse opzichten voor kritiek vatbaar.

Uit de eerste maanden van activiteit van de Raad blijkt dat de toepassing van dit criterium heel wat aanmeldingen van concentraties met zich meebracht die geen enkele weerslag hadden op de in overweging genomen markten om tot het controleerbaar karakter van de operatie te besluiten. Deze vaststelling heeft vooreerst zijn belang op het vlak van de kosten die een verplichting tot aanmelding van concentraties met zich meebrengt en vervolgens omwille van het feit dat het aanzienlijk aantal aanmeldingen van concentraties de Dienst verlamd heeft op het vlak van de restrictieve mededingingspraktijken.

Anderzijds is gebleken dat, in de mate dat aan de termen "betrokken markt" in de zin van de artikels 10, §2 en 11, §1 van de wet een identieke draagwijdte gegeven moet worden en indien daarbij de nadruk gelegd wordt op het conglomeraal aspect, wat de beoordeling van het controleerbaar karakter van een concentratie betreft, het criterium van de Dienst om de betrokken markt te omschrijven paradoxaal genoeg het onderzoek van dit aspect schaadt tijdens het onderzoek van de gevolgen van de concentratie.

---

⁶²De definitie van een geografische produktenmarkt impliceert echter steeds een onderzoek van de eigenschappen van de produkten, alsmede de bepaling van de geografische markt die niet steeds noodzakelijkerwijze samenvalt met het nationaal grondgebied.

Inderdaad, de toepassing van dit criterium op de produktenmarkten waarover de ondernemingen informatie dienen te verstrekken op het ogenblik van de aanmelding, heeft voor gevolg dat de ondernemingen - wanneer zij daartoe niet ontheven werden door de Dienst⁶³ - louter gegevens verstrekken over de markten waarop zij een marktaandeel hebben dat groter is dan 20%, en dit onafgezien of deze markten al dan niet samenlopen met de economische sectoren waarop de concentratie betrekking heeft.

Aldus beschikte de Raad bijvoorbeeld in de hoger uiteengezette zaak SARA LEE / SMITHKLINE BEECHAM⁶⁴ niet over gegevens betreffende de markten van koffie, thee en insecticiden, die volgens de Dienst "betrokken" markten uitmaakten in de zin van artikel 11, §1 maar die geen enkel verband vertoonden met de aangemelde operatie, hetgeen meteen ook de ontheffing van de Dienst verklaart; zo beschikte de Raad evenmin over inlichtingen betreffende de betrokken markten van bepaalde lichaamsverzorgingsprodukten waarop het aangemelde akkoord rechtstreeks betrekking had en die volgens de Dienst geen "betrokken" markten uitmaakten.

Het fundamenteel bezwaar dat men kan maken tegen de stelling van de Dienst, betreft nochtans het weglaten van de uitdrukkelijke verwijzing naar de betrokken markt zowel in artikel 10 als in artikel 11, §1 van de wet. Deze verwijzing impliceert volgens de Raad dat het niet in de bedoeling van de wetgever lag om de gehele produktenmarkt waarop de ondernemingen hun activiteiten uitoefenen, te viseren (in welk geval de voorwaarde als volgt geformuleerd zou zijn geworden: "wanneer de ondernemingen samen meer dan 20% van een geografische produktenmarkt controleren"), maar verplicht om in elk afzonderlijk geval eerst over te gaan tot een definiëring van de relevante markten, met name deze waarop de concentratie weerslag kan hebben inzake mededinging.

Het onderscheid dat door de Raad voor de Mededinging in een aantal gevallen gemaakt werd op basis van de aard van relatie die bestaat tussen de markten waarop de betrokken ondernemingen actief zijn - al biedt dit onderscheid de mogelijkheid tal van concentraties die geen weerslag hebben op de mededinging uit het toepassingsgebied van de bepalingen inzake concentraties uit te sluiten-, is echter ook niet in alle opzichten bevredigend.

In eerste instantie kan dit onderscheid niet steunen op de wettekst, noch op de voorbereidende werken. Niets laat toe te stellen dat de concentraties tussen ondernemingen, die actief zijn op verschillende markten, om deze loutere reden automatisch ontsnappen aan voorafgaandelijke controle.

Vervolgens laat niets toe te veronderstellen dat een concentratie tussen ondernemingen die actief zijn op verschillende markten en die zich niet in een verticale relatie bevinden, zonder invloed zou zijn op deze markten of dat zulks aldus verondersteld zou zijn geworden door de wetgever. Het belang van de synergetische gevolgen tussen de markten op de daadwerkelijke mededinging wordt trouwens reeds lang erkend.

Tenslotte lijkt het dat elk tekstargument dat de stelling kan ondersteunen volgens dewelke een aanmeldingsverplichting niet enkel uit het verzamelaspect kan voortvloeien, eveneens de niet-toepasselijkheid van de voorafgaande controle met zich meebrengt op de concentraties tussen

---

⁶³K.B. van 23 maart 1993 met betrekking tot de aanmelding van concentraties, artikel 5, §4.

⁶⁴93-C/C-5 - beslissing van 12 juli 1993.

ondernemingen die actief zijn op onderscheiden produktenmarkten maar die zich in een verticale relatie bevinden.

Indien men aldus, ter verdediging van deze stelling, een argument kan putten uit de termen "samen meer dan 20% van de betrokken markt controleren" en meer in het bijzonder uit de term "samen", in de mate dat deze verduidelijking zou aangeven dat zowel de verwerver als de vervreemde entiteit op het ogenblik van de concentratie aanwezig dienen te zijn op dezelfde produktenmarkt, dient men vast te stellen dat dezelfde redenering, in de hypothese van een verticale relatie, eveneens leidt tot de niet-controleerbaarheid van de operatie, hetgeen zeker niet de bedoeling is geweest van de wetgever.

De stelling, volgens dewelke men onder betrokken markt, de markt waarop de concentratieoperatie slaat dient te begrijpen, is eveneens niet bevredigend gebleken, omdat ze te restrictief is.

Anderzijds leidt zij ook tot het onderzoek van de toelaatbaarheid van de concentraties die geen enkele weerslag hebben op de markten. Men kan hier bijvoorbeeld de verwerving van een vennootschap aanhalen die zal opgericht worden met het oog op de verwerving van de activa van een andere vennootschap die zou besloten hebben zich terug te trekken uit een markt.

D. Besluiten

In het licht van deze discussies, beveelt de Raad volgende oplossingen aan die volgens de huidige stand van de teksten zijn rechtspraak zullen leiden voor wat betreft de definitie van de in aanmerking te nemen markten, ten einde zowel het controleerbaar karakter van een operatie te bepalen als om er achteraf de gevolgen van vast te stellen.

De verwijzing naar de betrokken markt in de zin van artikel 11, §1 van de wet geeft volgens de Raad aan dat men, om te beoordelen of de drempel van meer dan 20% bereikt is, voorafgaandelijk per geval dient te bepalen welke de nationale produktenmarkten zijn op dewelke de concentratie-operatie gevolgen kan hebben, hoe klein zij ook mogen zijn, en dat men eveneens de betrokken geografische markt dient te bepalen.

Deze conclusie impliceert dat wanneer de drempel inzake het zakencijfer bereikt is, de omstandigheid dat de betrokken ondernemingen samen of afzonderlijk meer dan 20% van een produktenmarkt controleren niet volstaat om te besluiten dat de operatie aan controle onderworpen dient te worden; de operatie dient niet aangemeld te worden wanneer het vast staat dat zij geen enkele weerslag heeft op geen enkele markt.

Door aan de Raad voor de Mededinging de voorafgaandelijke controle op de concentraties toe te vertrouwen, heeft de wetgever hem zeker niet de controle over elke concentratie willen toevertrouwen, maar enkel over deze die gevolgen kunnen hebben op de weerhouden markten om het controleerbaar karakter van de operatie vast te stellen. Bovendien mag men noch uit de wetsbepalingen, noch uit de voorbereidende werken afleiden dat de wetgever een veronderstelling geïntroduceerd heeft volgens dewelke het bezitten van een marktaandeel, groter dan 20% van deze markt, noodzakelijkerwijze een betrokken markt maakt of noodzakelijkerwijze van aard zou zijn om gevolgen te veroorzaken op het vlak van de daadwerkelijke concurrentie op de andere markten waarop de betrokken ondernemingen actief zijn.

Dit eerste besluit impliceert op zich niet dat het in aanmerking nemen door de Raad van het conglomeraal aspect uitgesloten wordt bij het onderzoek naar de controleerbaarheid van een concentratie. Het houdt niet in dat de Raad stelt hetzij dat een concentratie uitsluitend weerslag kan hebben op de markt waarop zij zich voordoet of op de markten die toeleverancier of afnemer zijn ten overstaan van de voormelde markt, hetzij dat de positie die een overnemer bekleedt op andere produktenmarkten dan hoger genoemde, niet van aard zou kunnen zijn om op deze markten een weerslag te hebben - hetgeen niet in overeenstemming zou zijn met de rechtspraak van de Europese instanties. Het heeft anderzijds wel voor gevolg dat zulkdanige weerslag niet eenvoudigweg kan worden verondersteld wanneer de betrokken ondernemingen 20% van een nationale produktenmarkt of van een wezenlijk deel daarvan controleren, maar dat men geval per geval dient te onderzoeken of de positie die de onderneming die de controle verwerft of de marktaandelen die één of meerdere ondernemingen op de onderscheiden produktenmarkten bezit, alsmede diegenen die zij zal bezitten na de concentratie op de markt waarop zij actief is, gevolgen zal hebben op de mededinging op de markten waarop zij actief is na de concentratie.

Om anderzijds na te gaan of de marktaandeeldrempel met betrekking tot de betrokken markt is overschreden, dient men:

- onder "betrokken ondernemingen" te verstaan, de onderneming en deze van de groep waartoe zij behoort, die als gevolg van het concentratieakkoord de controle verwerft over het geheel of gedeelten van één of meer ondernemingen,
- hun marktaandelen na de concentratie in overweging te nemen.

Volgens de Raad heeft de wetgever de concentraties tussen ondernemingen die op het ogenblik van de desbetreffende operatie geen activiteiten uitoefenden op dezelfde nationale produktenmarkt niet willen weren uit het toepassingsgebied van de bepalingen met betrekking tot de voorafgaandelijke concentratie-controle.

De term "samen" van artikel 11, §1 betekent derhalve volgens de Raad niet dat de onderneming die de controle verwerft over het geheel of gedeelten van een andere onderneming, en deze laatste, beiden aanwezig dienen te zijn dient vertegenwoordigd te zijn op dezelfde nationale produktenmarkt opdat de concentratie controleerbaar zou zijn, controleerbaar is, maar wijst er ten overvloede op dat men niet enkel rekening dient te houden met de marktaandelen die de overnemer bezit, maar tevens met deze die behoren tot de vennootschappen die tot haar groep behoren.

Deze berekeningswijze houdt anderzijds, voor de berekening van de marktaandelen, rekening met de weerslag van de concentratie op de markten waarop de betrokken ondernemingen actief zijn, wat ook de aard van de relatie moge zijn die bestond vóór de totstandkoming van de concentratie.

Eenmaal het controleerbaar karakter van de operatie bepaald werd, dienen de gevolgen van de concentratie op de mededinging onderzocht te worden op alle markten waarop de overnemer zijn activiteiten uitoefent na de concentratie. De Raad meent dat de criteria die nuttig kunnen zijn voor de beoordeling van de vraag of een concentratie al dan niet onder het toepassingsgebied valt, vreemd zijn aan de beoordeling van de toelaatbaarheid ervan.

Hoofdstuk V. Het controlebaar karakter van de operatie.

A. Aard van de operatie.

In de meeste tot op 30 september 1994 onderzochte gevallen, stelde een vennootschap voor om de meerderheid of de totaliteit van het kapitaal van een andere vennootschap te verwerven of de controle van een deel van een vennootschap te bekomen door aankoop van activa, zodanig dat het duidelijk was dat de aangemelde operatie een concentratie uitmaakte in de zin van artikel 9 van de wet.

De Raad heeft vastgesteld dat, gezien het doel of het gevolg van de operatie de verwerving van de controle van het geheel of delen van één of meerdere ondernemingen is, de verwerving door een vennootschap van de totaliteit van het kapitaal van een andere vennootschap, wanneer dezelfde persoon reeds vóór de operatie de controle van de overnemer en de overgedragen vennootschap had, geen concentratie-operatie in de zin van artikel 9 uitmaakt⁶⁵.

Een operatie die bestaat uit de verticale integratie door een Europese distributeur van zijn lokale verdeler, maakt daarentegen wel een concentratie-operatie uit⁶⁶.

Volgens de bewoordingen van artikel 9, §2, alinea 2 van de wet, vormt de oprichting van een gemeenschappelijke onderneming die duurzaam alle functies van een zelfstandige economische eenheid vervult en die niet tot gevolg heeft dat de oprichtende ondernemingen hun concurrentiegedrag coördineren of dat deze ondernemingen en de gemeenschappelijke onderneming hun concurrentiegedrag coördineren, een concentratie in de zin van artikel 9, §1, b.

De Raad heeft geoordeeld dat de overeenkomst tussen de financiële instelling SFAC en de Nationale Delcredere Dienst (NDD) leidde tot de omvorming van de N.V. COBAC tot een gemeenschappelijke onderneming in de zin van deze bepaling, daar de clausules betreffende de gekwalificeerde meerderheid binnen de Raad van beheer de NDD toelieten om, niettegenstaande de minderheidsparticipatie die hij verwierf in COBAC, samen met de SFAC wederzijds het gedrag van COBAC te bepalen terwijl deze evenwel in staat bleef om als onafhankelijke marktdeelnemer op te treden en haar eigen commerciële politiek te bepalen⁶⁷.

Het risico dat de concentratie een onderlinge coördinatie van het concurrentieel gedrag met zich meebrengt, werd in dezelfde zaak al onbestaande of onvoldoende significant aanzien vooreerst omwille van het feit dat elk van de contractspartijen en de gemeenschappelijke onderneming optraden in afzonderlijke gebieden van de kredietverzekering, als vervolgens omwille van het feit dat het enige gebied van de markt waar de NDD en COBAC zich in een daadwerkelijke concurrentiepositie bevonden, zich situeerde op het vlak van de kredietverzekering op korte termijn ter dekking van de risico's van ondernemingen die exporteerden naar OCDE-landen (met uitzondering van Turkije), en omwille van het feit dat de NDD zich terugtrok en haar portefeuille overdroeg aan COBAC.

---

⁶⁵Beslissing van 2 juli 1993-C/C-3, Eugen O. Btz GmbH Fabrik für Kraftfahrzeugteile / Ieper Industries N.V.

⁶⁶Beslissing van 11 augustus 1993, 93-C/C-8, Sega Europe Overseas Ld / Adsum / Atoll.

⁶⁷Beslissing van 23 juni 1993, 93-C/C-2, Nationale Delcredere Dienst / COBAC / SFAC

B. Controledrempels.

Wanneer een concentratie beantwoordt aan de definitie van art. 9, §1 is de Raad voor de Mededinging belast met de beoordeling ervan op het vlak van de economische mededinging indien de betrokken ondernemingen samen een omzet van meer dan één miljard frank totaliseren en samen meer dan 20% van de betrokken markt controleren, behoudens uiteraard voor die concentraties die onderworpen zijn aan de exclusieve controle van de Europese Commissie.

Voormelde drempels worden op cumulatieve wijze vastgesteld door artikel 11 van de wet. Wanneer zij bereikt worden, moet de concentratie op grond van artikel 12, §1 aangemeld worden bij de Dienst voor de Mededinging.

De betrokken ondernemingen in de zin van artikel 11, §1 zijn deze die deelnemen aan het concentratieakkoord of de handeling, welke er ook de vorm van weze, die tot voorwerp of tot gevolg heeft een onderneming of een ondernemingsgroep toe te laten de controle over het geheel of delen van één of meer ondernemingen uit te oefenen die er het voorwerp van uitmaken of die er economisch mee verbonden zijn.

De woorden "betrokken ondernemingen" mogen derhalve niet verward worden met "aanmeldende ondernemingen" of deze die de verplichting hebben om een aanmelding te verrichten.

1. Marktaandeeldrempel.

De vragen met betrekking tot het begrip zelf van "betrokken markt" in de zin van artikel 11, §1 van de wet, werden reeds onderzocht in hoofdstuk III van dit deel.

In dit hoofdstuk zullen een aantal beslissingen besproken worden die aantonen hoe delicaat het is, zowel voor de ondernemingen als voor de Raad, om op de werking van de marktaandeeldrempel toe te zien, hetgeen impliceert dat overgegaan wordt tot de definiëring van de betrokken produktenmarkt en de betrokken geografische markt alvorens het onderzoek naar de toelaatbaarheid van de concentratie aan te vatten.

Een relevante produktenmarkt omvat alle produkten en/of diensten die de consument beschouwt als onderling verwisselbaar of substitueerbaar omwille van hun kenmerken, hun prijs en het doel waarvoor ze bestemd zijn.

Wat de concentratie SFAC / NDD / COBAC betreft in de sector van de kredietverzekering, beschouwden de aanmeldende partijen dat het noodzakelijk was om in de betrokken markt eveneens deze van de factoring op te nemen. Uit de beslissing van 23 juni 1993⁶⁸ vloeit voort dat de Raad deze stelling impliciet verworpen heeft, en gesteld heeft dat de factoringmarkt een afzonderlijke, niet-substitueerbare dienstenmarkt betrof, ofschoon het economisch resultaat van de factoring in verschillende opzichten vergelijkbaar zou kunnen zijn met deze van de kredietverzekering.

---

⁶⁸93-C/C-2.

In de zaak TUBOLIT / STORAMA met beslissing van 31 januari 1994⁶⁹, heeft de Raad vastgesteld dat leidingen in synthetische materialen en deze in zandsteen of in beton voldoende substitueerbaar waren om deel uit te maken van eenzelfde markt, en heeft hij vastgesteld dat de concentratie derhalve niet viel onder het toepassingsgebied van de wet, gelet op de omvang van de marktaandeelen van de betrokken partijen.

Met betrekking tot de concentratie in het domein van de hardware en van de software voor huishoudelijke spelprogramma's en daarmee gerelateerde omringende systemen, heeft de Dienst aan de Raad voorgesteld om te besluiten tot het bestaan van vier afzonderlijke markten die corresponderen met vier systemen van hiernagenoemde spelprogramma's en dit omwille van de eigen kenmerken op het vlak van hun prijs en gebruik:

- geïnformatiseerde systemen voor huishoudelijke spelprogramma's;
- huishoudelijke video-spelsystemen;
- draagbare en programmeerbare spelprogramma's;
- interactieve systemen met verschillende spelers.

De Raad heeft deze benadering impliciet geadopteerd, vermits hij vastgesteld heeft dat de drempel van 20% bereikt werd op de markt van de huishoudelijke video-spelsystemen⁷⁰.

Inzake de concentratie in de sector van de informatieverstrekking van passagiersvluchten die bestemd is voor reizigers, zoals vluchtschema's, routes en tarieven, heeft de Dienst aan de Raad voorgesteld om te beschouwen dat deze markt alle produkten omvatte die bestemd waren om zulke informatie te verstrekken, ongeacht de wijze waarop. Dit voorstel werd gevolgd door de Raad⁷¹.

In bepaalde gevallen is het uitermate moeilijk om de criteria te bepalen die de berekening van het marktaandeel toelaten. In dezelfde zaak zijn noch de betrokken partijen, noch de Dienst erin geslaagd om op een nauwkeurige wijze de marktaandeelen van de betrokken partijen te berekenen, doordat er geen enkel nauwkeurig gegeven bestond met betrekking tot het gebruik van informatie door de consument inzake de reservering van vluchten.

De bepaling van de betrokken geografische markt werd eveneens besproken in verscheidene zaken⁷².

De ervaring van de eerste maanden heeft zonder enige twijfel aangetoond dat de complexiteit van de vragen rond de drempel inzake het marktaandeel, alsmede de rechtsonzekerheid voor de ondernemingen die het risico lopen zware sancties op de hals te halen wanneer zij een concentratie doorvoeren zonder deze aan te melden, de ondernemingen ertoe hebben aangezet om een concentratie aan te melden en terzelfdertijd voor te houden dat deze niet valt onder de voorafgaandelijke concentratiecontrole.

---

⁶⁹Beslissing 94-C/C-4, Tubolit Belgium.

⁷⁰Beslissing van 11 augustus 1993, 93-C/C-8, Sega / Adsum / Atoll.

⁷¹Beslissing van 15 december 1993, 93-C/C-23.

⁷²Beslissing van 2 juli 1993, 93-C/C-3, Eugen O. Butz GmbH Fabrik für Kraftfahrzeugteile / Ieper Industries; Beslissing van 18 oktober 1993, 93-C/C-13, Mark IV Industries Inc. / Pirelli S.p.A.

Volgens de Raad voor de Mededinging dringt een aanpassing van artikel 11, §1 zich op ten einde de ondernemingen in staat te stellen om op nauwkeurige wijze te bepalen of er voor hen een in aanmeldingsplicht bestaat.

2. Omzeldrempel.

In het algemeen heeft de omzeldrempel geen problemen met zich meegebracht.

In zijn beslissing van 15 december 1993⁷³ betreffende een concentratie door verwerving van bepaalde delen van een onderneming, heeft de Raad echter moeten verduidelijken dat artikel 46, §2 van de wet volgens hetwelk in deze hypothese alleen het omzeldcijfer dat betrekking heeft op de delen van de transactie zijn uit hoofde van de vervreemder(s) in aanmerking wordt genomen, niet betekent dat voor de berekening van de drempel geen rekening gehouden wordt met de omzet in hoofde van de overnemer.

Artikel 13 van de wet wijkt af van de bepalingen inzake de voorafgaandelijke controle op concentraties van communautaire draagwijdte, en zulks overeenkomstig Verordening nr.4064/89. Onder de aangemelde concentraties die hebben geleid tot een beslissing gedurende de onderzochte periode, viel geen enkele onder de bevoegdheid van de Europese Commissie. De Raad vindt het wenselijk dat hij uitdrukkelijk gewag maakt van zijn bevindingen op dit vlak.

C. Concurrentiële balans.

1. Wanneer een operatie onder het toepassingsgebied van de wet valt, dient de Raad in toepassing van artikel 10 van de wet te bepalen of zij al dan niet toelaatbaar is.

Hij dient te onderzoeken of de concentratie een verwerving of versterking van een machtspositie voor gevolg heeft die een ernstige belemmering vormt voor de daadwerkelijke mededinging op de betrokken Belgische markt of op een wezenlijk deel daarvan en, in het bevestigend geval, dient hij na te gaan of de concentratie voldoende bijdrage levert tot de economische vooruitgang, teneinde de eruit voortvloeiende concurrentieaantasting te compenseren.

Volgens deze redenering dient de Raad rekening te houden met het algemeen economisch belang, met de competitiviteit van de betrokken sectoren ten opzichte van de internationale mededinging, alsmede met het belang van de gebruiker.

2. De analyse van de beslissingen van de Raad, genomen gedurende de onderzochte periode, moet gepaard gaan met de definiëring van de markten waarover de betrokken ondernemingen informatie moeten verstrekken.

Uit het formulier CONC-C/C-1, waarmee de betrokken ondernemingen een concentratie moeten aanmelden, vloeit immers voort dat enkel de markten waarop zij een marktaandeel van meer dan 20% bezitten, het voorwerp dienen uit te maken van de in hetzelfde formulier gevraagde inlichtingen.

---

⁷³ 93-C/C-23, Reed Elsevier.

Anderzijds heeft de draagwijdte die de Dienst voor de Mededinging gemeend heeft te moeten toekennen aan het begrip "beïnvloede markt", zoals omschreven onder afdeling 5 van het formulier CONC C/C-1, voor gevolg dat de ondernemingen informatie gegeven hebben over alle markten waarop zij gezamenlijk of afzonderlijk een marktaandeel van meer dan 20% hebben, wat ook het verband was dat kon bestaan tussen de aangemelde operatie en deze markten. In heel wat zaken beschikte de Raad derhalve niet over informatie met betrekking tot die economische sectoren waarop de concentratie rechtstreeks betrekking had.

3. De meerderheid van aangemelde concentraties betrof ondernemingen die actief waren op markten met communautaire of mondiale dimensie. Een aantal van grensoverschrijdende concentraties die onderzocht werden door de Raad werden trouwens onderworpen aan een controleprocedure in diverse landen.

Uit verschillende beslissingen van de Raad blijkt dat hij bij zijn onderzoek inzake de weerslag van de concentratie op de betrokken markt, rekening gehouden heeft met de **internationale dimensie** ervan.

Met betrekking tot de concentratie in de wapensector⁷⁴, heeft de Raad geoordeeld dat de positie van de HERSTAL-groep vóór en na de verwerving van de vennootschap CANON DELCOURT niet als een machtspositie beschouwd mocht worden, ofschoon de N.V. CANON DELCOURT de enige Belgische producent is van wapenlopen en de HERSTAL-groep er de enige gebruiker van zou zijn op de Belgische markt, met uitzondering van enkele onafhankelijke kopers met een erg beperkt zakencijfer.

Het feit dat de produktie van de betrokken ondernemingen in zijn quasi-totaliteit bestemd was voor de export, het bestaan van een hardnekkige internationale mededinging op de wapenmarkt en de aanwezigheid van een vijftigtal Europese producenten die tegemoet kunnen komen aan de vraag van Belgische gebruikers, zijn evenzoveel argumenten die de inaanmerkingneming van de internationale markt rechtvaardigen bij het onderzoek van de weerslag van de concentratie op de Belgische markt.

Bij het onderzoek van de weerslag van een concentratie op de Belgische markt van de fotodroogresistente films die gebruikt worden bij de aanmaak van "printed circuit boards", markt die geheel toegeleverd wordt door import uit het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Nederland aangezien de produktie-eenheden zich voornamelijk in het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, de Verenigde Staten en in Japan bevinden, heeft de Raad geoordeeld dat de belangrijke positie van MORTON op de Belgische markt (marktaandeel: 49%), en de minimale versterking van deze positie als gevolg van de concentratie (+ 2%), haar echter geen machtspositie verschafte, gelet op de internationale context waarbinnen de operatie onderzocht diende te worden⁷⁵. Uit de verzamelde gegevens bleek namelijk dat de Belgische markt voldoende open is ten opzichte van potentiële concurrenten, dat de markt op Europees- en wereldvlak gekenmerkt werd door een overcapaciteit van aanbod die aldus een bijzonder levendige mededinging met zich mee bracht, en dat de sterke positie van de gebruikers hen

---

⁷⁴Beslissing van 16 juli 1993, 93-C/C-7.

⁷⁵Beslissing van 21 juni 1993, 93-C/C-1.

toeliet hun toeleveringsbronnen gemakkelijk te wijzigen, minder in functie van de prijs dan in functie van de kwaliteit van de produkten gezien de beoogde toepassingen⁷⁶.

Het is nogmaals omwille van de internationale dimensie van de markt van de produktie en de verkoop van grafiet-elektroden voor ovens en grafietblokken, dat de Raad zich niet gekant heeft tegen de verwerving door de HOECHST-groep van activiteiten in dit domein van PECHINEY die zich wenste terug te trekken uit de sector. Uit het onderzoek van het dossier bleek duidelijk dat, ofschoon de HOECHST-groep als gevolg van de operatie een erg belangrijke positie zou innemen op de Belgische markt, de mededinging niet op een significante wijze belemmerd zou worden door de operatie. Dit omwille van de zwakke vraag op de Belgische markt (0,48% van de mondiale vraag) die trouwens eveneens bevoorraad wordt door de invoer, omwille van de marktaandelen van verscheidene producenten in de geïndustrialiseerde Westerse landen, en omwille van het feit dat de ijzerindustrie aan haar vraag naar grafiet-elektroden voor ovens voldeed bij zes tot zeven leveranciers, eerder in functie van de kwaliteit of de specificiteit van het produkt rekening houdend met de beoogde toepassingen, dan in functie van de prijs⁷⁷.

4. De Raad heeft eveneens, bij het onderzoek naar de concurrentiële balans van concentraties, rekening gehouden met de **toekomstige marktevolutie**. Bij het onderzoek naar de weerslag in de verzekeringssector van de kredietverzekering van de concentratie door de omvorming van COBAC (oorspronkelijk 100% dochter van de financiële instelling SFAC) in een gemeenschappelijke onderneming van deze laatste en de NDD, en meer in het bijzonder bij het onderzoek naar de weerslag van de overdracht van de portefeuille van de NDD aan COBAC van de kredietverzekering op korte termijn ter dekking van het insolventie risico en de wanbetaling van privé-schuldenaars in een OCDE-land (met uitzondering van Turkije), heeft de Raad aldus geoordeeld dat de belangrijke positie die ingenomen werd door COBAC als gevolg van de operatie, geen mededingingsbelemmerend effect zou hebben, gelet op de toekomstige uitbreiding van de onlangs vrijgemaakte markt.

Met betrekking tot de verticale integratie door SEGA EUROPE OVERSEAS Ltd. van zijn Belgische distributeur, heeft de Raad geoordeeld dat de concentratie op een jonge en constant uitbreidende markt niet van aard was om de marktstructuur van de huishoudelijke videospelsystemen te wijzigen⁷⁸.

5. De weerslag van de concentratie op de mededinging werd in een aantal gevallen ook geanalyseerd, rekening houdend met de **overeenkomsten** die voor de concentratie bestonden tussen de partijen.

Met betrekking tot de controleverwerving van de vennootschappen DUVANCO / B.K.V. en FIVANCO door KORAMIC REDLAND BRICKS, heeft de Raad geoordeeld dat de gevolgen van de concentratie op de mededinging onbelangrijk waren, gelet op de

---

⁷⁶Beslissing van 21 juni 1993, 93-C/C-1, Morton / Hoechst.

⁷⁷Beslissing van 30 september 1993, 93-C/C-11.

⁷⁸Beslissing van 11 augustus 1993, 93-C/C-8, SEGA / ADSUM / ATOLL.

participatieverhoudingen die bestonden tussen de verschillende groepen op het ogenblik van de concentratie, alsmede op het bestaan van een gemeenschappelijke verkooporganisatie⁷⁹.

6. De zeer geringe waarde van de betrokken Belgische markt is eveneens één der elementen die de Raad in overweging genomen heeft om de toelaatbaarheid van een concentratie te rechtvaardigen⁸⁰.

7. In een relatief belangrijk aantal zaken heeft de Raad zich niet verzet tegen de concentratie, na vastgesteld te hebben dat deze geen enkele, zo net slechts minimale, weerslag had op de Belgische markt.

Aldus heeft de Raad zich niet verzet tegen de overname door OSI SPECIALITIES BENELUX van activiteiten van UNION CARBIDE BENELUX in de sector van de organosiliconen, daar deze geen wijziging met zich meebracht van de marktstructuur vermits de overnemer niet actief was op deze markt vóór de concentratie⁸¹.

De Raad heeft zich niet verzet tegen de controleverwerving door MB CARADON van bepaalde vennootschappen van de groep RTZ die actief waren op de markt van "produkten bestemd om bewoners van een appartementsgebouw in te lichten over de aanwezigheid van een persoon die het gebouw wenst te betreden", en waar de overnemende vennootschap geen activiteiten uitoefende vóór de concentratie⁸².

Met betrekking tot de controleverwerving door AMYLUM GmbH van de Bulgaarse vennootschap TSAREVICHNI, heeft de Raad, na vastgesteld te hebben dat deze laatste nog niet produktief was en dat de latere import van haar produkten weinig waarschijnlijk was gelet op de transport- en douanekosten, geoordeeld dat de concentratie geen weerslag had op de betrokken Belgische markt⁸³.

De Raad heeft zich evenmin verzet tegen de controleverwerving door CATHAY PACIFIC AIRWAYS van AIR HONG KONG⁸⁴, tegen de verwerving van de activa van EUROLYSINE door ORSAN⁸⁵, of nog tegen de controleverwerving door AMYLUM van de vennootschap

---

⁷⁹Beslissing van 19 mei 1994, 94-C/C-15.

⁸⁰Beslissing van 25 augustus 1994, 94-C/C-26, Marvel Comics Italia / Panini Publishing International / Maxwell Communications Italia.

⁸¹Beslissing van 8 juli 1993, 93-C/C-4.

⁸²Beslissing van 20 september 1993, 93-C/C-10.

⁸³Beslissing van 16 juli 1993, 93-C/C-6.

⁸⁴Beslissing van 27 juni 1994, 94-C/C-23.

⁸⁵Beslissing van 7 juni 1994, 94-C/C-19.

ORSAN⁸⁶, na vastgesteld te hebben dat de marktaandelen niet gewijzigd werden door de concentratie.

Rekening houdend met de interpretatie van de marktaandeeldrempel in artikel 11, §1, welke de Raad voornemens is te volgen, zal men in de toekomst in de gevallen waarin vaststaat dat een concentratie geen enkel gevolg heeft op de Belgische markt, besluiten dat de concentratie niet onder het toepassingsgebied van de wet valt.

8. De Raad heeft soms ook **de voordelen** benadrukt die een concentratie kan meebrengen op het vlak van de economische mededinging.

Aldus heeft de Raad beklemtoond dat de controleverwerving van de JONCKHEERE BUS & COACH door BERKHOF BELGIUM - beide actief op de markt van de productie en de verkoop van koetswerken voor autobussen en autocars - op nuttige wijze de positie van de overnemende vennootschap versterkte ten opzichte van de constructeurs van onderstellen en motoren voor autobussen en autocars⁸⁷.

9. De beslissing van 18 mei 1994⁸⁸ is de enige negatieve beslissing die gewezen werd in de loop van de onderzochte periode. Er werd beroep aangetekend bij het Hof van Beroep te Brussel.

---

⁸⁶Beslissing van 7 juni 1994, 94-C/C-18.

⁸⁷Beslissing van 29 september 1994, 94-C/C-30.

⁸⁸94-C/C-14, Parfumerie Douglas / Compartilux S.A.

DEEL VIJF. - RESTRICTIEVE MEDEDINGSPRAKTIJKEN.

Uit de enkele zeldzame beslissingen die in de loop van de verstreken periode gewezen werden inzake de restrictieve mededingingspraktijken, is het niet mogelijk om jurisprudentiële tendensen af te leiden of bepaalde conclusies te trekken.

Tussen 1 april 1993 en 30 september 1994 werden 49 zaken aanhangig gemaakt met betrekking tot restrictieve mededingingspraktijken ingesteld op grond van de wet van 5 augustus 1991. In zeven zaken heeft de Raad een beslissing genomen.

	<u>Zaken</u>	<u>Beslissingen</u>
- verzoeken tot negatieve verklaring of tot individuele vrijstelling:	11	1
- verzoeken tot voorlopige maatregelen:	5	5
- klachten:	28	1
- verzoeken van de Minister of de Raad tot onderzoek:	5	/

De oorzaken van deze balans werden reeds in het eerste deel van dit rapport uiteengezet.

In dit deel zal slechts gewag worden gemaakt van de vragen betreffende de ontvankelijkheid of de seponering van een zaak.

Enig hoofdstuk. Ontvankelijkheid van de verzoeken en beslissingen tot seponering van een dossier.

Volgens de bewoordingen van artikel 24 onderzoekt de Dienst of de aanvraag ontvankelijk is vooraleer over te gaan tot een onderzoek. Indien hij besluit tot onontvankelijkheid, legt hij zijn voorstel tot sepot aan de Raad voor.

1. De Raad heeft een eerste beslissing tot seponering genomen op 6 september 1994⁸⁹. Hij heeft geoordeeld dat er geen aanleiding bestond om de klacht van de firma DEGHELDERE te onderzoeken die aan haar leverancier, de N.V. REGMA BELGIUM verweet het *voornemen* te hebben om elke handelsrelatie tussen de partijen te verbreken. DEGHELDERE beweerde zich in een economische afhankelijkheidspositie te bevinden ten opzichte van de N.V. REGMA vanaf het ogenblik dat deze volgens haar de enige was die het onderhoud van de machines van dit merk kon verzekeren en haar de voor de exploitatie noodzakelijke onderdelen en leveringen kon bezorgen.

De Raad heeft beslist dat een eenvoudige intentieverklaring die niet gevolgd wordt door een leveringsweigering en de vrees dat de leverancier zijn voornemen tot verbreking zou uitvoeren, geen onderzoeksmaatregel rechtvaardigt op het vlak van het bestaan van een restrictieve mededingingspraktijk.

---

⁸⁹DEGHELDERE / REGMA Belgium NV, beslissing van 6 september 1994.

De Dienst voor de Mededinging stelde echter de seponering voor op grond van andere motieven die de Raad niet heeft overgenomen.

De Dienst beriep zich op het feit dat tijdens het gevoerde onderzoek in het kader van de vraag tot voorlopige maatregelen van de firma DEGHELDERE, de vennootschap DEGHELDERE nog leveringen kon bekomen bij andere firma's, actief op die markt.

De Raad stelde dat dit element in het voorkomende geval wel een beslissing tot vaststelling dat er geen restrictieve mededingingspraktijk bestaat, kon rechtvaardigen, doch niet de seponering van het dossier welk dient te worden voorgesteld door de Dienst vooraleer deze overgaat tot het onderzoek, en geenszins op grond van elementen die verzameld worden in de loop van een onderzoek. Door de Raad de mogelijkheid te geven om een zaak onontvankelijk te verklaren heeft de wetgever inderdaad willen vermijden dat de werking van de Dienst verlamd zou worden door niet verantwoorde onderzoeksmaatregelen. Dit doel zou niet bereikt kunnen worden indien de Dienst overgaat tot een onderzoek vooraleer de seponering van een dossier voor te stellen en zulk voorstel tot sepot slechts zou formuleren maanden na de vraag of klacht.

De Dienst beriep zich verder op de overeenkomst tussen de partijen over het onderhoud van een REGMA-toestel, die een beëindigingsclausule bevatte, om zijn voorstel tot seponeren te rechtvaardigen. De Raad heeft geoordeeld dat zulks geen hinderpaal kon vormen voor zijn tussenkomst die zich uitstrekt tot de beoordeling van het rechtmatig karakter t.o.v. het mededingingsrecht van de uitoefening van een contractueel recht.

De Dienst was tenslotte de mening toegedaan dat de zaak ressorteerde onder de bevoegdheid van de stakingsrechter. De Raad oordeelde echter dat het feit dat een handeling aanleiding kan geven tot een vordering tot staking op grond van de wet van 14 juli 1991, geenszins de onontvankelijkheid van een zaak op grond van de wet van 5 augustus 1991 met zich meebrengt.

De Raad heeft het opportuun geacht om ter gelegenheid van deze zaak aan te geven in welke gevallen een dossier volgens hem geseponeerd kan worden.

Indien uit artikel 23, §1, c) onmiskenbaar voortvloeit dat een klacht onontvankelijk is wanneer een klager geen blijk geeft van een rechtstreeks en actueel belang, heeft de Raad echter geoordeeld dat de onontvankelijkheid bij gebrek aan belang niet de enige reden tot seponering van een dossier kan zijn.

Er zijn inderdaad nog andere omstandigheden die een beslissing tot klassering van het dossier kunnen rechtvaardigen. De Raad heeft de gevallen aangehaald waarin hij gevat werd in dossiers die geen betrekking hebben op de haar toegewezen bevoegdheid op grond van de bepalingen van de wet van 5 augustus 1991 en de gevallen waarbij onvoldoende bewijskrachtige elementen worden verstrekt ter staving van een klacht zodat de Dienst onmogelijk een onderzoek kan aanvatten.

Er moet worden aan herinnerd dat de Raad de Dienst ambtshalve kan belasten met een onderzoek over de hem voorgelegde praktijken en dat de Dienst eveneens uit eigen beweging een onderzoek mag verrichten zodat de partijen er niet mogen van uitgaan dat de Raad of de Dienst geen onderzoeksverrichtingen meer zullen verrichten.

2. De beslissingen, waarbij de Raad een dossier seponeert bij toepassing van artikel 24, §1 van de wet, worden niet gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad, niettegenstaande het belang dat

zij kunnen hebben voor de deelnemers aan het economisch leven die nog weinig vertrouwd zijn met de bepalingen van de wet van 5 augustus 1991.

De bekendmaking ervan zou ertoe bijdragen dat de plaats die de Raad voor de Mededinging inneemt tussen de verschillende instanties die belast zijn met de toepassing van het economisch recht, verduidelijkt wordt en zou bovendien het aantal kennelijk ongegronde verzoeken verminderen.

Ofschoon de wet niet voorzien heeft dat de beslissingen tot seponering genomen in toepassing van artikel 24, §1, betekend worden, komt het de Raad echter voor dat de betrokken partijen erover geïnformeerd worden en dat het hier gaat om een lacune in de wet die de Raad op eigen initiatief moet opvullen.

3. Volgens de bewoordingen van artikel 24, §5 van de wet legt de Dienst voor de Mededinging zijn **voorstel tot sepot** voor aan de Raad voor de Mededinging wanneer hij de klachten bedoeld bij artikel 23, §1, c) **ongegrond** acht.

De Raad is van oordeel dat wanneer hij deze bepaling volgt, hij in werkelijkheid het ontbreken van een restrictieve mededingingspraktijk vaststelt, hetgeen overeenstemt met de beslissingen voorzien in artikel 31, 2 van de wet en die gepubliceerd dienen te worden overeenkomstig artikel 34.

De term "sepot" die gebruikt wordt in artikel 24, §5 lijkt dubbelzinnig, vermits de Raad in dit geval op het einde van een onderzoek een beslissing genomen heeft die slaat op het bestaan of het ontbreken van een restrictieve mededingingspraktijk.

4. De wetgever heeft niet aan de Raad, doch wel aan de Dienst de zorg toevertrouwd om na te gaan of een verzoek op grond van de wet van 5 augustus 1991 ontvankelijk is en de Dienst belast met de voorlegging van een voorstel tot sepot wanneer hij besluit tot onontvankelijkheid.

Dit stelsel zou voor gevolg kunnen hebben dat de Dienst voor de Mededinging overgaat tot een onderzoek van de zaak hoewel zij ten onrechte meent dat het verzoek ontvankelijk is, hetgeen de Raad zou kunnen vaststellen na ontvangst van zijn verslag met voorstel tot beslissing.

De wetgever heeft bovendien geen termijn voorzien voor het onderzoek naar de ontvankelijkheid, noch heeft hij aan de Raad of aan zijn voorzitter de bevoegdheid gegeven deze vast te stellen. De Raad heeft in verscheidene zaken vastgesteld dat er lange periodes zijn verlopen tussen de indiening van de klacht en de datum van ontvangst van het verslag van de Dienst met een voorstel tot sept. Gedurende deze periode blijven de klager en de betrokken ondernemingen in het ongewisse omtrent het gevolg dat gegeven zal worden aan het verzoek tot onderzoek dat gericht werd aan de Dienst.

ZESDE DEEL. - AANBEVELINGEN VAN DE RAAD.

Gedurende de onderzochte periode heeft de Raad voor de Mededinging het initiatief genomen om aan de Minister voor Economische Zaken twee aanbevelingen te richten omtrent het behoorlijk functioneren van de door de wet van 5 augustus 1991 gecreëerde organen.

De eerste aanbeveling van 26 april 1994 betrof de Dienst voor de Mededinging en de noodzakelijke maatregelen om de goede werking ervan te verzekeren, rekening houdend met de bijzondere noodzaak tot stabiliteit, specialisatie en continuïteit van de Dienst (artikel 15 van de wet).

De tweede aanbeveling van 6 september 1994 betrof de Raad voor de Mededinging en de noodzaak om het statuut van de voorzitter en de vice-voorzitter van de Raad te wijzigen, zodat zij beter kunnen toezien op de vervulling door de Raad van de taken waarvoor hij werd ingesteld.

De Raad werd bovendien gevraagd advies te verlenen over een voorstel tot verhoging van de drempels inzake de voorafgaandelijke concentratiecontrole tussen ondernemingen, ter wijziging van artikel 11, §1 van de wet.

De door de Minister voorgestelde wijzigingen zijn de volgende:

- de drempel uitgedrukt in gecumuleerd zakencijfer zou opgetrokken worden van meer dan één miljard frank tot meer dan 8 miljard frank;
- de drempel in gecumuleerd marktaandeel zou opgetrokken worden van meer dan 20% van de betrokken markt tot meer dan 30% van deze markt.

In zijn aanbeveling, aangenomen op de plenaire zitting van 16 juni 1994, heeft de Raad aan de Minister voorgesteld de drempels niet te wijzigen in afwachting van de evaluatie waartoe hij dient over te gaan, twee jaar na de inwerkingtreding van de wet overeenkomstig artikel 19, §6 van de wet.

Deze verplichting om de in de artikels 5 en 11 van de wet voorziene drempels te evalueren, geeft aan de Raad inderdaad de mogelijkheid om het probleem van de drempels aan te snijden in een globaal perspectief en in voorkomend geval criteria voor te stellen die beter aangepast zijn aan de doelstellingen van de voorafgaande concentratie-controle en die eveneens beter beantwoorden aan de rechtszekerheid waar de ondernemingen om verzoeken, gelet op de moeilijkheden die de verwijzing naar de betrokken markt met zich meebrengt, welke uitvoerig uiteengezet werden in dit verslag. Een substantiële verhoging van de drempels vóór hun evaluatie door de Raad houdt volgens de Raad het risico in dat het nut van zijn desbetreffend onderzoek gehypothekeerd wordt. De Raad hoopt anderzijds over te gaan tot sectoriële analyses ten einde de invloed van de voorgestelde verhoging te onderzoeken op bepaalde markten. Tenslotte heeft de Raad in zijn advies aangestipt dat het niveau van de controledrempels volgens hem niet vastgesteld mag worden in functie van de moeilijkheden waarmee de Dienst voor de Mededinging, gezien zijn ontoereikend kader, geconfronteerd wordt bij de uitoefening van zijn taak, maar dat het de belangrijkheid van zijn opdrachten moet zijn die het kader van de Dienst dient te bepalen.

De Raad werd eveneens op 3 augustus 1993 verzocht om advies te verlenen over het ontwerp van wijziging van het formulier CONC-C/C-1 waarvan het model in bijlage voorkomt bij het K.B. van 23 maart 1991 met betrekking tot de aanmelding van de concentraties tussen ondernemingen.

Dit ontwerp stelt een aanmelding voor met behulp van een vereenvoudigd formulier wanneer bepaalde voorwaarden vervuld zijn. Het wijzigt bovendien de definities met betrekking tot de markten waarover de ondernemingen bij de aanmelding informatie dienen te verstrekken.

Tenslotte heeft de Raad op 30 september 1994 het verslag van de Dienst voor de Mededinging ontvangen over een voorontwerp van ministerieel besluit inzake de toepassing van artikel 2, §3 van de wet van 5 augustus 1991 tot bescherming van de economische mededinging op categorieën van franchise-overeenkomsten.

*

*

*

Dit eerste rapport werd bij unanimité goedgekeurd door de leden van de Raad tijdens zijn plenaire zittingen van 6 september, 11 oktober en 22 november 1994.

Christine SCHURMANS.
Voorzitter.

Bijlagen bij het verslag

Ingeleide zaken op grond van de wet van 5 augustus 1991.
Onderverdeling in sectoren.

Tabel opgemaakt op 30/09/94

AANMELDINGEN VAN CONCENTRATIES	
Uitgeverijen	2
Informatika	2
Landbouwprodukten	9
Lasprodukten	1
Bouwmaterialen	2
Transport	1
Chemie en petro-chemie	1
Bouwsteensector	1
Fabrikatie van industriële machines	4
Verpakking	2
Metaalindustrie - Recyclage	3
Metaalproductie - Mechanische productie - Electriciteitsproductie	4
Parfumerie - Drogisterij - Produkten voor hygiëne	6
Verzekeringen	2
Veilingen - Beurzen	1
Laboratoriummateriaal	1
Diensten	3
Personenwagens	2

Tabel opgemaakt op 20/09/94

AANMELDINGEN VAN OVEREENKOMSTEN	
Telecommunicatie	2
Diensten	3
Landbouwprodukten - Veestapel	2
Bouwmaterialen	1
Uitgeverijen	1
Parfumerie	2

Tabel opgemaakt op 30/09/94

ONDERZOEKEN GEOPEND ALS GEVOLG VAN EEN KLACHT, EEN VERZOEK VAN DE MINISTER OF VAN DE RAAD	
Distributie	6
Voeding	1
Sport	1
Drogisterij - Parfumerie	4
Kweekactiviteiten	1
Uitgeverijen	1
Telecommunicatie	2
Optica	3
Verzekeringen - Banken	6
Diensten (verschillend)	7
Transport	1

VERZOEKEN TOT VOORLOPIGE MAATREGELEN	
Distributie	1
Diensten	2
Sport	1
Parfumerie	1

INHOUD

- Inleiding	
- Deel een - Balans van de eerste activiteitenperiode van de Raad	
- Deel twee - Organen opgericht door de wet van 5 augustus 1991.	
- Hoofdstuk I - De Raad voor de Mededinging	
A. Opdracht van de Raad voor de Mededinging	
B. Autonomie van de Raad	
C. Opsplitsing in kamers en verdeling van de zaken	
D. Plenaire vergaderingen: beslissingen en aanbevelingen	
E. Verhouding met de Dienst voor de Mededinging	
- Hoofdstuk II - De Dienst voor de Mededinging	
A. Opdrachten	
B. Samenstelling	
C. Verhouding Dienst voor de Mededinging - Ministerie van Economische Zaken	
- Hoofdstuk III - De Commissie voor de Mededinging	
- Deel drie - Algemene vragen omtrent de procedure.	
- Hoofdstuk I - Het aanhangig maken van zaken bij de Raad	
A. Neerlegging van het verslag van de Dienst: wijze om zaken aanhangig te maken bij de Raad	
B. Neerlegging van het verslag van de Dienst houdende zijn voorstel van antwoord aan het Hof van Beroep te Brussel: wijze om zaken aanhangig te maken bij de Raad	
- Hoofdstuk II - Onderzoeksbevoegdheden van de Raad voor de Mededinging	
- Hoofdstuk III - Bescherming van zakengeheimen	
- Hoofdstuk IV - Kennisgeving en publicatie van de beslissingen	
- Hoofdstuk V - Voorziening bij het Hof van Beroep	
- Deel vier - Voorafgaandelijke controle op concentraties - Analyse van de beslissingen.	
- Inleiding	
- Hoofdstuk I - Vragen met betrekking tot de termijnen	
A. De aanmeldingstermijn	
B. Beslissingstermijn	
a. Aanvang van de beslissingstermijn	
b. Opschorting van de beslissingstermijn	
- Hoofdstuk II - Verloop van de procedure in twee fasen	
- Hoofdstuk III - Niet-publicatie van aanmeldingen van concentraties	

- Hoofdstuk IV - Betrokken markt	
Inleiding	
A. Standpunt van de Dienst voor de Mededinging	
B. Analyse van de beslissingen van de Raad voor de Mededinging	
C. Bespreking	
D. Besluiten	
- Hoofdstuk V - Het controleerbaar karakter van de operatie	
A. Aard van de operatie	
B. Controledrempels	
1. Marktaandeeldrempel	
2. Omzeldrempel	
C. Concurrentiële balans	
- Deel vijf - Restrictieve mededingingspraktijken	
Enig hoofdstuk - Ontvankelijkheid van de verzoeken en beslissingen tot seponering van een dossier	
- Deel zes - Aanbevelingen van de Raad	
- Bijlagen bij het verslag	
Ingeleide zaken op grond van de wet van 5 augustus 1991 - Onderverdeling in sectoren	
- Aanmeldingen van concentraties	
- Aanmeldingen van overeenkomsten	
- Onderzoeken geopend als gevolg van een klacht, een verzoek van de Minister of van de Raad	
- Verzoeken tot voorlopige maatregelen	